

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 november 27.

326. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Kereskedők a politikában

(+) A Vajdaság kereskedőinek vasárnap lezajlott gazdasági kongresszusa elhatározta, hogy igyekszik gondoskodni a kereskedelmi érdekek szakszerű parlamenti képviseléséről. A határozat értelmében a noviszadi kereskedők egyesülete már lépéseket is tett, hogy a kerület jelöltjeinek listáján kereskedelmi szakember is helyet kapjon. A noviszadi közgazdasági körök ezzel példát nyújtanak a városi polgárságnak arra, hogy csak akkor kapcsolódik bele céltudatosan a politikai életbe, ha a jelszavak kereteit a szociális helyzete követelményein alapuló programmal tölti meg.

A súlyos gazdasági viszonyok a legvéresebbszájú agitátorai az elégedetlenségnek. A politikai pártok háboruságát a közvélemény aszerint ítéli meg és a tömegeknek ezzel a háborusággal szemben annyiszor mutatkozó hangulatváltozását az a szempont mozgatja, hogy a küzdő felek melyikétől várható a konkrét, a bört égető, a husbavágó bajok orvoslása. Az ellenzéki kisegységnek nincs hatékonyabb népszerűsítője, ékebben szóló demagógja, mint az igazságtalan adórendszer, a kenyérgondokat tetéző hibás gazdálkodás és széles rétegek jogos igényeibe gázoló adminisztráció. Amikor azonban a kritika lehetőségeit gyümölcsözőtő politikai körök az alkotás rögzös szántóföldjére lépnek, a nép vajmi hamar tudatára ébred annak a mély szakadéknak, amely a gyökeres cselekvések sürgetését azok megvalósításától elválasztja. Spaho progresszív adózást és a közteherviselés anomáliáinak kioperálásait ígérte, de a megszorult adózóknak egy napi haladékot sem engedélyezett. Korosec méltatlankodva lepődött meg elődje tanügyi politikájának kiszögellő defektusain, de öt hónap alatt nem jutott el odáig, hogy legalább egy tüzetes és aktaszzerű rendeletet bocsátott volna ki a sérelmek jóvátételére.

Politici certan!, a politikusok harcolnak anélkül, hogy a nép nagy létkérdéseit, a minden társadalmi osztály életmódjára kiható gazdasági problémákat közelebb vinnék a megoldáshoz. Kormányok jönnek-mennek, tisztviselőgarnitúrák váltják fel egymást — és az adók sokasodnak, a drágaság tovább harapózik, a kereskedelem és ipar pang, nincs aki a termelésnek gondját viselne. Ez a válságos helyzet talán a legnagyobb mértékben a városi polgárságra nehezedik, amelynek gazdasági gerincét a kereskedő- és iparososztály alkotja. A kereskedők és iparosok fizetik a legtöbb adót és kapják a legkevesebb

támogatást az állam részéről. A közgazdasági élet vérkeringését irritáló rendszabályok, hitelmegszorítás, a devizavásárlás korlátozása, adók önkényes kivetése, a vámolás szekurárai elsősorban a kereskedőket és iparosokat sújtják, akikre az állami jövedelmek legnagyobb részének beszedésének legnagyobb részét hárul. És minden szanalási akció a sűrű egymásutánban megismétlődő kormányválságok zátonyára fut.

A városi polgárság szervezetség híján csak akadémikus jellegű eszmecserében sirja el hőseségeit, egyébként pedig legolcsóbb prédája a politikai agitációnak. Az ipari munkásság és a parasztság a maga osztályérdekeinek védelmében próbál befolyást gyakorolni a politikai események menetére, míg a polgárság homogén elemei a legkülönbözőbb pártok zászlói alatt kerülnek egymással szembe, kö-

zömbösen a pártok programjának eszmei tartalma iránt.

A noviszadi kereskedő-társadalom politikai ambíciójának fölserkenése a polgárság gazdasági öntudatosságát demonstrálja. A kereskedők és iparosok is részt akarnak venni a parlament munkájában, hogy az ország közgazdasági irányítását kiragadják a vak indulatok pusztító hatása alól. A noviszadi akció nálunk évek hosszú sora óta az első kísérlet arra, hogy a dolgozó polgárság a maga nem szenvedélytől fűtött, hanem komoly megfontolásból eredő akaratát a politikai küzdelem hajtóerejévé transzformálja. A gazdasági föllendülés célját kitűző elhatározás mindenestre nemesebb és termékenyebb motívuma a politikai harcnak, mint az a romboló gyűlölködés, amely egyúttal tartozókat is egymásra uszít az ország mérhető kárára.

A Davidovics-párt

Radicsék vajdasági választási agitációja ellen

Resszort-ügyeket tárgyalt a minisztertanács Folynak a jelölések

A minisztertanács szerdán délelőtt *Pasics* miniszterelnök elnöklété mellett ülést tartott, amelyen politikai ügyek mellett reszortkérdésekről is tárgyaltak. A minisztertanács többek között nyolc millió dinár hitelt szavazott meg a skopljai tiszti otthon felépítésére, felhatalmazták továbbá a kereskedelmi minisztert, hogy ötmillió dinárt fizessen ki azoknak a selyemtenyészőknek, akik a már beszedelt gubók ellenértékét eddig nem kapták meg. Kisebbségi hiteket szavaztak meg továbbá szerbiai utak javítására. Megalakították a kormány gazdasági és pénzügyi bizottságát, amelyben az igazságügyminiszter és a két gazdasági jellegű tárca vezetői vesznek részt. Elhatározta a minisztertanács, hogy december 1-én *Splithen Trifkovic* Márkó miniszterelnök-helyettes és *Grizogono* igazságügyminiszter fogják képviselni a kormányt a Péter király emlékmű ünnepélyes leleplezésén. Az emlékművet — a mely Mestrovics világhírű dalmát szobrász alkotása — relief formájában a spliti várfalon helyezték el.

A minisztertanácsot megelőzően *Makszimovic* belügyminiszter hosszasan tanácskozott *Pasics* miniszterelnökkel és *Pribicevics* közoktatási miniszterrel, azután pedig a királyhoz ment audienciára. Déli 12 órakor, a kormány tanácskozása közben *Nincics* külügyminiszter, délután fél kettőkor pedig *Zserjav* erdőügyi miniszter jelent meg a királynál kihallgatáson.

A *Pribicevics*-párt jelölései

A független demokrata-párt a szerdán beérkezett jelentések szerint Boszniában több kerületben külön listával fog részt venni a választásokon. Így a banialukai kerületben *Kecmanovic* Dusan lelkész, Bihács kerületben pedig valószínűleg *Nyecsics* Zsivko dr.-t fogják listavezetőnek jelölni. A moravai kerületben Szerbiában szintén önálló listával lépnek fel *Pribicevics*ék. Itt *Pribicevics* közoktatási miniszter személyes barátját, *Raics* Milán közoktatási miniszteri tisztviselőt fogják jelölni, akinek érdekében a közoktatási miniszter a közeli napokban le fog utazni a kerületbe.

A földmives-párt jelölései is néhány napon belül a kerületi konferenciában meg fog történni. Pansevón november 28-ikán tartja a földmives-párt kerületi konferenciáját, ahol az *alsóbánati* kerület listavezetőjét jelölik ki, Zsablyán november 30-án tartanak kerületi konferenciát a noviszadi kerület listavezetőjének kandidálása tárgyában. Ugyanekkor Sabacon a drinai kerület, december 4-ikén pedig Valjevóban a valjevói kerület listavezetőjének személyéről történik döntés.

A „*Demokratija*“ *Radics* vajdasági jelölései ellen

A *Demokratija*, a Davidovics-párt hivatalos lapja a *Radics*-párt vajdasági jelöléseiről a következő cikket írja:

—A *Radics*-párt vezetőségének határozata, hogy önálló listákat állít a Vajdaságban, Dalmáciában és Boszniában, kedvezőtlen hatást keltett a blokk egyéb köreiből, amelyek a közérdek kedvéért, talán saját kárukra is, készek a választási kompromisszumra. *Radics* listái a Vajdaságban feleslegesek, mert ebben a tartományban — legalább eddig — nincsenek *Radics*-pártiak, akik tekintetbe jöhetnének. Ha *Radics*, a

mikor a Vajdaságban listákat állít, jövőendő sikereit a lakosság elégedetlenségétől, a politikai kisebbségektől várja, akkor súlyosan téved. A nemzeti kisebbségek, érthető okokból, nem akarnak hozzájárulni magukat *Radics* republikánizmusához, de ugyanez áll a többi pártokra is.

A *Demokratija* cikke nagy feltűnést keltett politikai körökben annak ellenére, hogy kétségtelennek látszott, hogy a *Radics*-párt és a többi ellenzéki pártok a Vajdaságban nehezen tudnak együttműködni.

Pasics és *Pribicevics* a királynál

A kabinet rekonstrukciójának kérdése, amelynek elintézését szerdára várták, egyelőre még nem nyert végleges megoldást. A király az elébeterjesztett ukázokat még nem írta alá, azonban a kormányhoz közel álló politikai körökben úgy tudják, hogy a rekonstrukcióra vonatkozó tárgyalások már befejezést nyertek és az új miniszterek kinevezéséről szóló ukázok alkalmasint már csütörtökön aláírásra kerülnek.

A kormányrekonstrukció ügyében egyébként *Pasics* Nikola miniszterelnök szerdán délután másfél óra hosszat kihallgatáson volt az uralkodónál. Amikor az újságírók kérdézősködtek nála az audiencia után, hogy mit végzett, szokása szerint *kitérő választ adott*. A miniszterelnök után *Pribicevics* Szvetozár közoktatási miniszter is kihallgatáson jelent meg a királynál.

A minisztertanács szerdán délután nem tartott ülést, ellenben *Nincics* külügyminiszter és *Trifkovic* miniszterelnök-helyettes meglátogatták a miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskoztak.

A földmives-párt Horvátországban

A földmives-párt vezetősége szerdán délután tartott ülésén elhatározta, hogy a párt Horvátországban is állít fel jelölteket. A földmives-párt a zagrebi, pozsegai, szerémségi és virovíticai kerületekben önálló listával vesz részt a februári választásokon.

Elmaradt a radikális-párt végrehajtóbizottsági ülése

A radikális-párt végrehajtóbizottsága szerda délutánra ülést hívott össze, amely elé politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintettek. A végrehajtóbizottsági ülés megtartására azonban nem került sor, mert a bizottság tagjainak legnagyobb része nem jelent meg a kitűzött időben.

Az elmaradt végrehajtóbizottsági ülést pénteken, vagy szombaton délután fogják megtartani.

Trifkovic miniszterelnök-helyettes a sombori radikális-párt listavezetője

Szomborból jelentik: A sombori radikális-párt szerdán tartotta jelölő értekezletét, amelyen elhatározták, hogy a radikális-párt Szombor kerületi listavezetőjéül ismét *Trifkovic* Márkó miniszterelnök-helyettes, a sombori kerület eddigi képviselőjét fogják jelölni.

Az első magyar vadlista

A Délbácska megalakította a „Lukácsok pártját” — Pleszkovics Lukácstól Vukov Lukácson keresztül Slezák Lukácsig

Az az elszánt hallgatás, aminek leple alatt a magyarság politikai szervezete elhatározását érleli, szerfölött könnyű alkalmat ad a politika orvvadászainak arra, hogy a nem tájékoztatott, föl nem világosított, a legnehezebb elhatározása előtt nem informált magyarságot maguk és lesipuskáik számára szabad vadászterületnek tekintik.

Még csak tegnapelőtt ért véget annak a felhívássorozatnak közlése, amellyel egyik subotica-i magyar lap a választói listára föl nem vett magyar nemzetiségű állampolgárokat a Magyar Párt nevében arra hívta fel, hogy Pleszkovics Lukácsnál jelentkezzenek a választójog reklamálása végett, a magyar egység megvédése jogcímén, még csak tegnap adott örömmel helyet eza magyar lap Pleszkovics Lukács nyilatkozatának, mára azonban a novisadi *Délbácska*, mely — mint már az utolsó hetek jelenségei is mutatták — az időközben megszűnt *Föld* c. hetilap után a Pleszkovics-klikk s a Pleszkovics-csal egyetértők hivatalos lapja lett, a nyilvánosságra hozza *Pleszkovics Lukács egész garnitúráját*, frontot csinál a magyarság politikai szervezete ellen s nyíltan megkezdi az agitációt a Magyar Pártot kivül, vagy a Magyar Párttal szembenálló választási akciója mellett.

A »Délbácska« mai száma a következőket írja:

A subotica-i kerület listavezetője dr. Várady Imre vagy Pleszkovics Lukács lesz, akinek jelölését nemrégén egy 1200 aláírással ellátott íven kérték a magyar polgárok. A Subotica II. kerület jelöltje Sefcsics Lajos, az ipartestület elnöke, a topolyai járás jelöltje Lendvai József gazdálkodó, Senta: Keceli Mészáros Ferenc ügyvéd, Sztarakanizsa: Vukov Lukács hírlapíró, Becse: Berecz Kálmán sr-bobrani plébános, vagy dr. Balassa ügyvéd, Palánka: dr. Bunda ügyvéd.

vagy dr. Hilkene ügyvéd, a novisadi kerület listavezetője dr. Slezák Rezső ügyvéd.

Ezzel a névsorral a Délbácska egy-két komoly magyar polgárt is kompromittál, akik bizonyára megdöbbenéssel fognak nevükkel találkozni a Pleszkovics-Vukov-Slezák Rezső klikk jelöltlistáján.

Ugyanez a lap »Miért jelölik Graber Lászlót Topolyán? A subotica-i magyarság irakciókra szakad a jelölések miatt« c. cikkében tényleg közli, hogy »a Szubotica és környéki magyarságot két táborra osztotta a választási jelölések miatt megindult propaganda. Az egyik az u. n. »hivatalos párt«, a másik, a pártot kivül álló magyarság. Ez utóbbi a falvak lakosságának nagy tömege és a kisiparosok. A cikk egyébként a legotrombább és a legvalótlanabb tényállítások özönével támadja Graber László dr.-t. Graber Lászlóval kapcsolatban egyébként a sértő inszinuációkkal szemben meg kell írunk, hogy egy — szerintünk alárendelt jelentőségű — kérdésben fölmerült elvi ellentét miatt a Bácsmegyei Napló munkatársai sorából kivált és már hónapok óta nem jelenik meg írása a Bácsmegyei Naplóban.

A cikkeket foglaltakra nézve kérdést intéztünk Nagy Ödön dr.-hoz, a magyar párt ügyvezető elnökéhez, aki a következőket mondotta:

— Azt hiszem nem tulozok, ha azt mondom, hogy a magyar párt egész vezetőségében a legnagyobb megütközést keltette a »Délbácska« mai két cikke és azokat mindenki a legsúlyosabban elítéli. Miután a novisadi viszonyokat nem ismerjük eléggé, nem tudhatjuk, hogy milyen célt szolgálnak az ilyen ártó élelmegirt cikkek, csak azt csodáljuk, hogy magyar lap ehhez rendelkezésre bocsátja hasábjait.

— Mindkét cikk rosszakaratu és

a tények nem ismerésén, vagy szándékos félremagyarázásán alapul és egészen azt a látszatot kelti, mintha dr. Pleszkovics Lukácsnak akarna szolgálatot tenni. Nyilvánvaló az, hogy a cikk olyan subotica-i forrásból származik, amely eddig is rést akart ütni a magyarság egységén és most is szakadást akar előidézni. A magyar párt teljesen egyeséges a jelölések kérdésében és a vezetőség minden tagja tisztában van azzal is, hogy a most ismét megtámadott dr. Graber László értékes szolgálatokat tett eddig a magyarságnak, amiért nem rágalmak és vádaskodások illetik, hanem elismerés. Amit csinált, az mindenkor fedte a magyar párt álláspontját.

— Ami a Délbácska által közölt állítólagos magyar párti jelölteket illeti, arra vonatkozólag a leghatározottabban kijelenthetem, hogy a nevek nagyrészeről a magyar párt vezetőségében még sohasem volt szó a jelölésekkel kapcsolatban. Az önkényes »lista« összeállítása nagyon is átlátszóan azt a látszatot kelti, mintha Pleszkovics Lukács listájáról lenne szó és egészen bizonyos, hogy ezeknek a neveknek legtöbbje semmiesetre se szerepelhet a magyar párt listáján. A magyar párt jelöléseit egyébként az elnöki tanács november 29-én megtartandó ülésén fogjuk végleg megcsejteni és addig minden kombináció korai.

Mi jól tudjuk, hogy a Délbácska akcióját nem utolsó sorban az a törekvés vezeti, hogy félreállításra kényszerítsék Profuma Bélát, Novisad volt érdemes polgármesterét, akit hosszú közéleti multjának s kitűnő érdemeinek elismeréséül a novisadi magyarság higgadt és elfogulatlan tömege a jelöltség vállalására óhajt felkérni. Mi ezt jól tudjuk, jól tudja ezt Novisad értelmes magyarsága is, de a magyar tömegek tájékozatlanok és vértelenek az ilyen gonosz célzatu kísérletekkel szemben.

Ezek az erények arra figyelmeztetik a magyar párt vezetőit, hogy a magukra és másokra parancsolt

hallgatás milyen kedvező talaj minden robbantó szándék számára. Mindenesetre érdekes, sőt feltűnő jelenség, hogy a magyar párt egyes vezetőinek tulajdonában lévő magyar lap, amelyik nemrégén még »a meleg szimpatia« hangján írt a Délbácska akciójáról, amelyik egy héten keresztül mindennap közölte Pleszkovics Lukács »hivatalos« felhívását a magyar választójogosultak jelentkezéséről s mely még tegnap »örömmel« adott helyet a magyarság egységének megvédésében Pleszkovics Lukács nyilatkozatának, most egyetlen sort sem szentel a Délbácska egységet robbantó közlései cáfolására, vagy visszautasítására.

Elárverezett ország

Kedden került Londonban dobra Kamerun

Londonból jelentik: A broadstreeti Winchester-házban kedden délután árverezték el a volt német kameruni gyarmatot. Az árverés megnyitásánál az árverésvezető közölte, hogy az árverés a brit birodalom területén lévő idegen javak kezelőjének rendeletére történik. Az árverésen igen sokan vettek részt. A helyiség zsúfolva volt. Egyik jelenlévőnek arra a kérdésére, hogy a megvásárolt tulajdont továbbadhatja-e németnek, az árverésvezető igenlően válaszolt, ami ellen a kérdező tiltakozott. A többi jelenlévők közt ez derűtséget keltett.

Ezután elsőnek eladtak egy 34.450 acre területű, Viktóriától nyugatra hat mérföldnyire fekvő birtokot 9000 fontért. Eladtak továbbá egy 5000 acre területű olai-, palma- és gumiuültetvényt 2500 fontért, egy hasonló ültetvényt 2000 fontért, egy 32.000 acre-os birtokot 22.500 fontért, s egy 14.000 acre-os birtokot 10.000 fontért. További eladások után egy három helyiségből álló gyártelepet 50 fontért adtak el. A Viktória Molyco-féle 32.000 acre területű birtok 78.000 fontért cserélt gazdát. Az árverési teremben számos német is jelen volt.

RÉSZVÉT

Írta: Baedeker

Napok óta beszélnek a városban, hogy Baranyai Mátyás súlyos beteg.

— Haldoklik, — így szól az egyik hír.

— Még egy-két nap s vége van, — kürtölte a másik.

A kaszinókban és a kávéházakban, a bankokban és a városban mindenütt élénken tárgyalták a Mátyás ur betegségét. Jelentékeny ember volt, vezető szerepet játszott a városban és a megyében, a köz- és a társaséletben a megbetegedése napjáiig. Bár igen tekintélyes ur volt, népszerűségnek is örvendett. Nem csoda hát, hogy úgy beszéltek a betegségéről s a fenyegető haláláról mint az esztendő egyik legfontosabb eseményéről. Sok hivatal s tisztelbeli állás üresedik meg utána, s a végrendeletére is kíváncsiak sokan, mert gyermektelen maradt s a felesége már évekket előbb meghalt. Kire hagyja a vagyonát? Jut-e belőle közölcökre? Megemlékezik-e a barátairól? S vajon ki lesz utána az elnök itt s az igazgató ott?

A részvét és fájdalom, amelyet valószínűleg éreztek egy ily kitűnő férfiú elvesztésén, enyhítette a kíváncsiság s a kandi érdeklődés, hogy mi lesz, ha megtér őselhez Mátyás ur, aki oly nagy és sok helyet foglalt el a városban? Oly nagyot, hogy utána hárman se tudják majd méltón betölteni! Gyakran van ez így kiváló embereknek a haldoklásánál. A közügyi szereplés iránti érdeklődés elfojtja a magánember sorsa miatti aggodása. A legtöbben nem is csináltak titkot

belőle, hogy nem fájlalják annyira a kitűnő polgár elvesztését mint amennyire foglalkoztatja őket a valószínűleg pazar temetése, a végrendelet (amelynek tartalmából még nem szivárgott ki semmi), s hogy miként fogják megünnepelni az emlékét és kik ülnek a politikai örökébe. Voltak, akiknek a fájó együttérzése abban nyilvánult meg, hogy vezércikket ísoltak vastag gyászkerettel a neve körül az újságokban, és emlétték, hogy elneveznek róla egy utcát a városban, amelynek a fejlesztésén oly sokat fáradozott.

Egy szűkebb csoport az előkelők kaszinójában a temetésnek ama részleteiről csevegett, amelyeket a város és az egyesületek fognak celebrálni. Tanakodtak, hogy a város adion-e ki gyászjelentést, s hogy a ravatálnál és a nyitott sírnál kik és mily sorrendben tartsanak bucsuztató beszédeket? Többen már is feketében jelentek meg, mintegy előre is hangsúlyozva a szívüket eltöltő gyászt, s dokumentálva az eset komolyságát.

— Csak szép idő legyen! — sóhajtották többen.

Mert most bizony zuhogott az eső.

Egy meg sopánkodott:

Furcsa ember ez a Muki! Annyit elárul, hogy tanuja a végrendeletnek, de nincs az a kincs, amelyért csak egyet is közzölné a pontjaiból. Az ilyen szélsőségbe vitt diszkréció már szinte illetlenség és sértő azokra, akik tiszteletreméltó okokból szeretnék ismerni a jeles férfiú végső szándékait.

S voltak valószínűleg, akik boszankodtak, hogy a derék közéleti férfiú haldoklása oly hosszan tart, s kellemet-

len türelmi próbának veti alá a tisztelőit. Ha már kikerülhetetlen a halál, jöjjön gyorsan, s szabadítsa meg a beteget a szenvedéstől, a barátait pedig a bizonytalanságtól mentül előbb!

Baranyainak a kezelőorvosa lépett most be a társalgóba.

Megrohanták.

— Hogy van a nagy beteg?

— Egyenesen tőle jövök, — felelte derűlten az orvos. — Örvendetes hírt hozok. Az állapota lényegesen javult. Kezdeskedni mernék az életéért. Ha valami újabb komplikáció nem jön közbe, nemcsak megél, de egészségesebb lesz mint valaha volt.

A kedvező hír nem keltette azt a kitörő ujjongást, amelyet ki kellett volna váltania Baranyai tisztelőinek a kebeléből. Inkább némi csalódottság látszott az arcokon s hallatszott a felkiáltásokon, amelyekkel az orvosi-jelentést fogadták. A dolog úgy festett, mint ha a hallgatóság — s talán valóban úgy volt — jobban szeretne volna azt hallani, hogy a beteg menthetetlen s még csak annyi ideje van, hogy meggyónjon. Egyik-másik esetleg azt gondolta, hogy ilyen jó alkalma egyhamar nem lesz Baranyainak, hogy befejezze a szép pályáját, s kár tovább is ittmaradni, amikor a barátai annyi szeretettel és gondossággal foglalkoznak a fényesnek ígérkező temetésével s dicső emlékének a megőrkítésével.

Majdnem csupa jó ember ült ott együtt, egyiknek se volt oka haragudni a nagy betegre, aki szintén nem volt rossz ember, pedig meg lett volna a hatalma hozzá, hogy az legyen. Mégis szinte le voltak forrázva, mikor hírül

vették, hogy meg van mentve. Már belenyugodtak, hogy el kell parentálni a nemes barátjukat, s az most — halátlanság-e vagy csupán önzés? — keresztül huzza a számításukat, szerényen (vagy: gőgösen?) kitér a tervezett gyászovációk elől s arra kényszeríti a tisztelőit, hogy valamikor megint — tehát kétszer! — reszkessenek a drága életéért. Ez kegyetlenség! Jobban szerettek volna — merő barátságából és emberszeretetből — már most tulesni a fájó veszteségen, amely (hisz meghalunk mindannyian!) úgy se kerülhető el. A doktorra is egy némével az apprehenzióknak néztek, s ez a derék ember most alighanem több ellenséget szerzett magának azáltal, hogy Baranyait életben tartotta, mintha már három páciensét — akik nem oly kiváló egyéniségek — a másvilágra expedálta volna.

A doktor volt az egyetlen a társaságban, aki benső örömet érzett a beteg gyógyulásán. Baranyai nagy hipokonder volt, majdnem naponta meg kellett őt látogatni s az orvosi számlákat mindig alkuvás nélkül fizette. Öszintén örült hát, hogy a természet segítségével meghosszabbíthatta a jó ur életét a város és — a doktorai javára.

De nem, — még egy uriember örült a kedvező bulletin-nek. Tőle várták volna ezt a legkevésbé, mert szivtelen, önző és irigytermészetű volt. Olyan, aki még a szép végtisztességet is irigyli a polgártársaitól. Mégis örült s így szólt:

— Hála Istennek! Ugy félttem, hogy ebben a locspocs időben influenzát kapok a temetésén! Mert nagy hajlama van a meghülésre...

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Aradon történt. A város legforgalmasabb kávéházában Körössy nevű, híres cigányprimás, úgy éjfél tájban néhány boros-kedvű vendég kívánságára elhúzott pár régi magyar nótát is. Az aradi rendőrigazgató, *Andreescu*, aki szintén a kávéházban tartózkodott, nagyon felháborodott emiatt és nyomban kiadta a parancsot a tulajdonosnak, hogy a kávéházban öt napig nem játszhatnak a cigányok — büntetésből, mert tulsok magyar nótát húztak.

*

Az egyik erdélyi lap, csak úgy példának, igazolásnak, érvek közli azokat a feltételeket, amelyeket *Kossuth* Lajos szabott 1849-ben az erdélyi románság vezetőinek. A magyar forradalom vezérének feltételei a következők voltak: »A románság részese lesz annak a jognak és szabadságnak, ami vallás- és nyelvbéli különbség nélkül közös tulajdona az állam minden polgárának. Az országgyűlés és az ország kormányának hivatalos nyelve ugyan a magyar, de mellette minden nyelvnek s így a román nyelvnek is szabad használati joga az egyházban, iskolában és a községi életben biztosított; sőt a román nyelvű iskolák állami segítyezésben is fognak részesülni. A kormányhoz intézendő beadványokban, az esküdtisékek előtt a román nyelv szabadon használható. A törvények és a rendeletek román nyelven is közzé fognak tétetni. Az állam kormánya rajta lesz, hogy a román nyelv magasabb kiművelése lehetővé tétessék. A román egyházaknak az állam felügyelete mellett teljes autonómia fog biztosított. A románok a hivatalokban képességeiknek megfelelően épp úgy fognak alkalmaztatni, mint az ország minden más egyenjogú polgárát. Ilyen feltételeket szívesen elfogadna az utódállamok bármelyik kisebbsége.

*

A csehszlovák fasisták, pár nyugtalan legionista tiszt, fiatal diákok, vasuti tisztviselők a napokban népgyűlést tartottak Prágában. A népgyűlés előadója *Mach* főtitkár volt, aki többek közt kijelentette, hogy ott történt a legnagyobb hiba, hogy a forradalom alkalmával nem folyt patakokban vér. Mert ha százával feküdtek volna Prága utcáin átlőtt szívű katonák, a köztársaság boldog és erős országgá fejlődik. De kihagyták a véres lakodalmat és most itt az ország a kisebbségek harmincadján: betegen, ziláltnak, züllötten. A legnagyobb ellenség: az irredenta magyarok és németek, akiket — mondotta *Mach* — fegyverrel kell megtanítani mőresre: hogy ezerszer fáj legyen neki, ha demokráciát meg szabadságot követelnek.

*

Sajnálatos incidens történt — írják a nagyváradi lapok — Király Ernő nagyváradi vendégszereplése idején, a színház egyik előadásán. A »Tatárjárás« első felvonásában *Martinek* színész, piszkos magyar falvak helyett a szindarab eredeti texusában előforduló kitélt: piszkos román falvak-at mondott. A közönség, amely a színházat zsufolásig megtöltötte, azonnal észrevette a fatális nyelvbottlást és percekig dermedten várta — a rendőröket. Az előadás azonban rendben ment tovább és *Martinek* is csak másnap idézték meg a színpadára, ahol az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. *Martinek* váltig hangoztatta, hogy az egész ostoba véletlen volt és kérte, hogy feltétlen jóhiszeműségét ne vonják kétségbe. A hatóság ennek ellenére olyan határozatot hozott, hogy a színésznek el kell hagyni Románia területét, de megígérte, hogy ha nyilatkozatot tesz közzé magyarországi és néhány erdélyi újságban, lehetővé teszi, hogy visszatérhessen. *Martinek* a kiutasítása után nyolc nappal újra megjelent Nagyváradon, nyilatkozatait azonnal leadta a nagyváradi magyar

lapoknak, sőt a liberális párt nagyváradi hivatalosának, a »Sentinela«-nak is. *Marcus* művészeti főfelügyelő pedig, aki jóakaratu támogatója *Martinek*nek az ügy aktáit nemrégiben magával

vitte Bukarestbe, ahol a napokban meghozták a legfelsőbb döntést: *Martinek*nek végleg el kell hagyni az ország területét, mert működési engedélyt Romániában többé nem kaphat.

Véres választási harcok Németországban

Huszonöt párt mérkőzik a választásokon

Berlinből jelentik: A választási agitáció elérte tetőpontját, mert már minden kerületben megtörténtek a jelölések és alig egy hét van a választás napjáig. A korteskedések sok helyütt véres összelütközéseké fajultak. Berlinben a kommunisták egyik gyűlésük után tüntető felvonulást akartak rendezni, de a kivonult rendőrség utját állotta a menetnek, mire a kommunisták megtámadták a rendőröket. Egy rendőrtisztviselőt agyonlőttek és több rendőr súlyosan megsebesült, míg nagyobb készenlét érkezett és szétverte a kommunista tüntetőket.

Lübeckben a német favédők és a birodalmi zászló frontarcos egyesületének tagjai között volt véres verekedés a német néppárt választói gyűlése után. A rendőrség bunkós tütykösökkel verte szét a töme-

get. Hamburgban kedden este a *Reichsbanner* tagjai szembeszálltak a rendőrökkel és lövöldöztek rájuk.

A választásokon 25 párt fog egymással szemben állni s ezért a szövazatok úgy el fognak forgácsolódni, mint még sohasem. A nagy parlamenti pártokon kívül jelöltek állítottak mindenféle érdekképviseletek, amelyek a választás alkalmából politikai pártokká szövetkeztek, így a lakásbérlők, a háztulaidonosok, külön pártja van külön jelöltekkel azoknak, akik az átértékelést sürgetik, a községi üzemek alkalmazottai is pártba tömörültek.

A kommunista birodalmi párt, amelynek eredetileg *Hölz Miksa*, a szász kommunista rablóvezér volt a listavezetője, elállott képviselői jelöltetésétől.

HALÁLOS VASUTI SZERENCSETLENSÉG

Priglevica-Sveti-Iván mellett egy mozdony elütött egy vasuti hajtányt — Három pályamunkás meghalt

Súlyos vasuti szerencsétlenség történt szerdán délelőtt Priglevica-Sveti-Iván és Bukovaeski-szállás közt, amelynek három halott áldozata van.

Szerdán reggel *Steiner* Jenő vasuti mérnök, *Polyák* Ferenc pályafelügyelő és hat pályamunkás vasuti hajtányon Bukovaeski-szállásról Priglevica-Sveti-Iván felé hajtottak.

A két állomás közt levő 159. számú órháznál a hajtányt leemelték a sínéről, hogy a mögöttük jövő 576. számú tehervonat elöl kitérjenek. Mikor a vonat elhaladt, tovább folytatták az utat a tehervonat mögött Priglevica-Sveti-Iván felé. Időközben a tehervonat Priglevica-Sveti-Ivánra beérkezett, ahol kitérő találkozása volt egy soronkívüli mozdonyal, amely ellenkező irányban, Bukovaeski-szállás felé haladt a 166-os órház közelében találkozott a hajtánygyal. A nagy ködben sem a hajtány utasai, sem a mozdony vezetője nem vették idejekorán észre egymást, csak az utolsó pillanatban látták meg a hajtányon ülők a szembejövő gépet. *Steiner*

mérnök, *Polyák* pályafelügyelő és három munkás a veszedelem láttára idejekorán leugrottak a hajtányról, három munkás azonban már nem tudott menekülni és a mozdony velük együtt elütötte a hajtányt. Az összelütközés következtében *Skrbics Lázár* és *Csuwardzics Szima* sombori pályamunkások nyomban meghaltak, *Jovics Lázár* pályamunkás pedig életveszélyesen megsebesült.

A szerencsétlenségről Priglevica-Sveti-Iván állomás nyomban értesítette Sombor állomást, ahonnan segélymozdonyt küldtek ki és *Jovicsot* beszállították a sombori kórházba. A sombori hatóságok részéről *Legetics* főszolgabíró és az ügyészség megbízottjának vezetésével még a délelőtt folyamán bizottság ment a helyszínre, amely megállapította, hogy a szerencsétlenségért a hajtány utasai felelősek, akik tudták, hogy a mozdony szembe fog jönni velük és ennek ellenére folytatták utjukat.

Mint Somborból jelentik, *Jovics Szima* a sombori kórházban délután öt órakor meghalt.

Anglia győzött

Az új egyiptomi kormány teljesíti Anglia feltételeit Zivar basa meglátogatta Allenby főbiztost

Kairóból jelentik: Az egyiptomi kamara a Népszövetséghez, továbbá a külföldi kamarákhoz tiltakozó jegyzéket intézett Anglia eljárása ellen. A jegyzékben Anglia arra kéri a Népszövetséget, hogy vegye oltalmába az egyiptomi népet és *Szudánt*, amelyet az angol politika teljesen leigázott. A tiltakozó jegyzék megszavazása után a kamarát egy hónapra elnapolták.

A lapok értesülése szerint az angol kormány *Henderson* volt konstantinápolyi ügyvivőt követi rangban Kairóba küldi, hogy lord *Allenby*t az új egyiptomi kormánnyal való tárgyalások során mint politikai tanácsadó támogassa. A főbiztos semmi további intézkedést nem tesz, míg a volt konstantinápolyi követ meg nem érkezik, akivel együtt megkezdí tárgyalásait az új egyiptomi kormánnyal, amely hajlandó az angol feltételeket bizonyos formában teljesíteni.

Anglia várakozó állásponton

Londonból jelentik: A Foreign Officeban *Chamberlain* külügyminiszter megbeszéléseket folytatott a hadügyminiszterrel, a haditengerészet első lordjával

és a vezérkari főnökkel azokról a katonai intézkedésekről, amelyeket Anglia Egyiptommal szemben tenni fog az esetben, ha az új egyiptomi kormány sem teljesíti valamennyi feltételét.

Angol tüntetés Port Saidban

Kairóból jelentik: A *Malcolm* angol cirkáló csapatokat tett partra, a brit katonaság azután tüntetőleg vonult végig Port Said utcáin.

Egész Egyiptomban igen nagy az izgatottság *Zaglul basa* lemondása miatt. A lapokat elkapkodja a közönség. *Alexandriában* az ügyvédek és diákok sztrájkolnak.

Az új egyiptomi miniszterelnök a béke mellett

Zivar basa egyiptomi miniszterelnök tisztelő látogatást tett lord *Allenby* brit főbiztosnál és megígérte, hogy az új kormány minden lehető el fog követni a terrorista alakulatok kiirtására, amelyek gyilkosságtól sem riadnak vissza és szítani akarják Angliával az ellentéteket.

Zaglul basa volt miniszterelnök *Zivar basa* miniszterelnök jelenlétében Kairó-

ban a nacionalisták gyűlésén beszédet mondott. Felszólította hibeit, hogy mindenki menjen nyugodtan munkája után, senki se tűntessen, igyekezzen csillapítólag hatni a népre és engedje át a kormánynak a feladatot, hogy a kibontakozást keresse a súlyos bonyodalomból. Kijelentette *Zaglul basa*, hogy ha pártja nem követi ezt a tanácsot, akkor lemond a nacionalisták vezetéséről.

Az angol független munkás-párt tiltakozik

Londonból jelentik: A független munkás-párt manifesztumot bocsátott ki, amelyben tiltakozik a konzervatív kormány egyiptomi imperialisztikus politikája ellen és követeli, hogy a vitás kérdés terjessze a Népszövetség döntése elé.

Óriási bombarobbanás Kovnóban

Husz halott, száz sebesült

Varsóból jelentik: Kovnóban, a katonai raktárban, katasztrofális robbanás történt. A katonai hatóság rendelkezése régi bombákat raktározottak el az egyik magazinban, amelyeket magánvállalatnak szándékoztak eladni. A magazinban összesen hat vagon bomba volt felhalmozva, amikor munka közben, eddig még kideríthetetlen okból, egy bomba, majd az egész raktár felrobbant. A magazinban dolgozó katonák valamennyien elpusztultak és az utcán tartózkodók közül is sokan meghaltak. A robbanásnak husz ember esett áldozatul, köztük két tiszt, akik a raktár irodájában dolgoztak. A sebesültek száma, az eddigi megállapítás szerint, meghaladja a százat.

A robbanás következtében Kovnó összes ablakai betörték. Néhány ház, közel a katonai raktárhoz, összedőlt, de szerencsére emberéletben nem tett kárt. Az anyagi kár több milliárdra rug. A katonai hatóságok nyomozást indítottak annak a megállapítása végett, hogy a robbanást nem szándékosan idézték-e elő.

Munkanélküliek tüntetése Bécsben

Összetűztek a rendőrséggel

Bécsből jelentik: A *Rathaus* előcsarnokában szerdán délelőtt a munkanélküliek gyűlést tartottak. A gyűlésen, amelyet a munkanélküliek központi bizottsága hívott össze, többen beszámoltak a munkanélküliek helyzetéről és követeléseiről.

A gyűlés után tüntető felvonulást tartottak. A munkanélküliek küldöttséget küldtek a parlamentbe, a *Rathaus*ba és a munkáskamarába. A menet először a munkáskamarához vonult, majd onnan a parlamenthez. A munkanélküliek többször megkísérelték a parlamentnél az erős rendőri kordon áttörését és a parlamentbe való behatolást, de ez nem sikerült nekik.

Az osztrák költségvetési bizottságban kedden *Ahrer* dr. pénzügyminiszter beszámolt az 1925-iki költségvetés várható alakulásáról. A pénzügyminiszter az előző pénzügyi kormányzat tervezetét változatlan alakban magáévá tette, anélkül, hogy a munkanélküliek biztosítására vagy az állam és a tartományok közötti viszály megoldására nézve kötelezettséget vállalt volna. A takszerűségi intézkedések az új érában is kedvezően érvényesülnek. A pénzügyminiszter utalt arra, hogy erősebb lett a külföldi tőkének az osztrák pénzügyre való áramlása. A tőzsde közgazdasági feladatainak megoldásában az új pénzügyi kormányzat részéről támogatásra számíthat.

CIRKUSZ

Csokor
budapesti viccekből

(Bár a „Kintorna” igen hü tükre az aktuális vicceknek a alig vész át kevesebbet a „Tarka krónika”-ból, mint én a „Kintorna”-ból, mégis ki maradnak belőle a speciális budapesti szezon-viccek. Ezt igyekszem pótolni.)

Legnépszerűbb vicc a »csacsener«. Mindenki erről beszél, erről viccel. Maga a vicc, mint mondani szokás, csak elmondva jó. Leírva így hangzik:

»Két galíciai zsidó találkozik egymással.

— Hogy megy neked.
— Jól. Samesz vagyok. És te?
— Nekem is jól megy. Én vagyok a kiseneri rabinak a csacsenerje.

— Csacsener? Mi az?
— Állandóan mellette vagyok és ha rabi mond valamit, én csodálkozok: ccccccc...!

Ez a vicc. A sok »c« betű inkább »s« és ebből származott a csacsener szó. Ennek a viccnek páratlan kultusza van. Molnár Ferenc listát állított össze, hogy ki kinek a csacsenerje. Van aztán ellenlista is. A listáknak néhány ismertebb neve: Bethlennek a csacsenerje Gaál Endre, Wolffnak Petrovác Gyula, Molnár Ferencnek egy Halász nevű hírlapíró, Pirandellónak Vészi Margit, Ben Blumenthalnak Incze Sándor, Vázsonyi Vilmosnak... és így tovább.

Vannak öncacsenernek is (Friedrich István, Szomorj Dezső) és végül közcsacsenernek, akik mindenkinek helyeselnék és ujjongának...

Ez is népszerű és sehol meg nem irt história.

Molnár Ferenc tudvalevően a legnagyobb haragban van Feleségével Fedák Sárival. Nem szabad előttük egymás nevét kiejteni. E kis bevezetés után itt a história:

Mikor Molnár Ferenc hosszú harag után először megjelent a Vigszínházban, a színház személyzete kitörő lelkesedéssel fogadta. Hogyne három darabja a konkurrens színházban ment és most visszatért egykori nagy sikerei műhelyéhez. A műszaki személyzet nevében Günther fővilágosító formális beszéddel üdvözölte, majd percekig szorongatta az író kezét.

— Hogy örülök, Molnár ur, — mondta — hogy méltóztat lenni?

— Köszönöm, én is örülök, hogy maguk, régiek, ilyen szeretettel fogadnak.

— És hogy van a nagyságos asszony?

— Örült megdöbbenés. A közelállók lökődöni kezdték a fővilágosító urat. Molnár zavartan mosolygott.

— Milyen nagyságos asszony?

— Hát a Fedák nagyságos asszony, — lelkesedett a Günther, — hogy érzi magát Amerikában?

— Jól van, — mondta és hirtelen kezét nyújtott és elment.

Dühöngve fel az irodába. Ott előadta az esetet és rátámadt Roboz igazgatóra:

— Kérlek szépen, légy szíves a fővilágosítódat máskor fővilágosítani...

A Gömbös—Wild párbajnál mondtam valakinek:

— No, most már biztosan vége van a háborúnak.

— Hogy-hogy?

— No hallod! Egy vezérkari tiszt megsebesült...

Vázsonyinak egy külföldi vendége megkérdezte, hogy a Mátyás-templom tornyán miért van egy holló kereszt helyett.

— Ja, kérlek, — hangzott a válasz — nálunk mindig állat ül a magas helyeken és ez a mi keresztünk...

A Molnár-darabról két jó mondás született. Az egyik Fodor László »A jó-

szívű asszony« című darabjával van kapcsolatban. A tehetséges fiatal írónak ez a darabja nagyon megbukott és arról is nevezetes, hogy »Az üveg cipő«-vel közös műlőben, a Józsefvárosban játszódik és a fő nő alakja távoli rokon a Molnáréval, mert ő is albérletet tart. Molnár darabját így nevezték el a főpróbán:

— »A jobbszívű asszony«.
Aztán célzással a Vigszínház igazgatójára, Jób Dánielre:
— »A jóbszívű asszony«.
Egy rosszmájú kritikus viszont megjegyezte:
— Jó a darab, de meg lehetett volna írni Molnár nélkül is...

Stella.

Anglia módosítani akarja a genfi jegyzőkönyvet

Chamberlain december 5-én találkozik Herriot-val

Londonból jelentik: A lapok értesülése szerint most már biztos, hogy Austen Chamberlain külügyminiszter december 4-én este utazik Párisba és másnap találkozni fog Herriot miniszterelnökkel.

A tanácskozások valószínűleg az egész napot igénybe veszik és este Chamberlain tovább utazik Rómába. A külügyminiszter környezetéből eredő értesülés szerint

Chamberlain Rómában december 8-án nagy beszédet fog mondani s kifejti az angol kormány álláspontját a genfi jegyzőkönyv tekintetében. Ez az álláspont az, hogy Nagybritannia új tárgyalásokat kíván s azok során lényeges módosításokat fog ajánlani, hogy a lehetőség szerint javítsa az egyezmény tervezetét, mert nem akarja azt egyszerűen mellőzni.

Megkegyelmeztek Nathusius tábornoknak

Szerdán elhagyta a lillei fogházat és visszatért Németországba

Párisból jelentik: A lillei hadbírószék által egyévi fegyházra elítélt Nathusius német tábornok ügyében a keddi minisztertanács, Herriot miniszterelnök indítványára úgy határozott, hogy a semmitől eljárási bevétele nélkül kegyelmi dekretumot irat alá a köztársasági elnökkel, mert nem akarja, hogy az ítéletet a német jobboldal kihasználhassa választási agitáció céljaira.

A minisztertanács határozata alapján

Szerdán Nollet hadügyminiszter előterjesztésére Doumergue elnök megkegyelmezett Nathusius tábornoknak, aki már elhagyta a lillei fogházat és visszautazott Németországba, ahol meleg ünnepeléssel fogadták.

A baloldali lapok azt írják, hogy a Herriot-kormány a tábornok megkegyelmezésével ismét tanujelét adta, hogy a békét, a kiengesztelődés politikáját szolgálja.

A bombamerénylők titkos levelezése az ügyészségi fogházban

Kommunista fogoly közvetítette Márffy és társai üzenetváltását

Budapestről jelentik: A bombamerénylők pörének főtárgyalásán az ügyész — mint a Bács megyei Napló már hírül adta — azon az alapon kérte a védőknek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványát elutasítani, hogy a letartóztatott vádlottak irásban érintkeztek egymással a fogházban és ki vannak tanítva arra, hogy mit valljanak. Az ügyész kijelentése, amely nagy fel-tűnést keltett, rendőri jelentésen alapszik. A főkapitányságon ugyanis kedden délelőtt kihallgatták dr. Bárdossy Gyula államvasúti főellenőrt, az Ébredő Magyarok Egyesületének egyik alapítóját és volt vezető tagját, — aki már régebben kivált az egyesületből és szembefordult az ébredőkkel — és Bárdossy részletesen leplezte vallomásaiban, hogy a különbözőkben őrzött bombamerénylők hogyan leveleztek egymással.

Bárdossy régebben a Hazánk című ébredő-hetilapnak volt a felelős-szerkesztője s mint ilyen a bíróság kétheti fogházra ítélte egy cikke miatt. Büntetése kitöltését szeptember 6-ikán kezdte meg a Markó-uccai ügyészség fogházában. Bárdossyt a második emelet 13-as cellájában helyezték el. Celláját az egyik letartóztatásban lévő elítélt, Simon Zoltán tisztogatta. Ugyanez a rab tartotta rendszerben az ezen folyosón levő valamennyi cellát. Az egyik nap reggelén Bárdossy Simon távozása után a cella padlóján egy összegyűrt kis cédulát talált, a cédulára egy dátum volt felírva. A kis cédula felső sarkában pedig ez állott: »Dr. Dániel«, az 1 betű pedig, ami e név végére való, a gyűrődés folytán eltűnt a céduláról. Bárdossy hosszasan nézte a cédulát, nem értette, hogy kerül hozzá és mit jelent. Később ledobta a kis cédulát az íróasztalára. Délután három órakor újból jött takarítani Simon Zoltán. Bárdossy ész-

revette, hogy idegesen viselkedik és hosszas kutatgatás után lopva az íróasztalára nyul és elcsepi onnan azt a kis cédulát, amelyen az a bizonyos áprilisi dátum és dr. Dániel neve volt. Miután Bárdossy nem akart a takarító rabnak kellemetlenséget okozni, úgy tett, mintha nem vette volna észre a dolgot. A dolog csak akkor kezdte érdekelní, amikor a borbély, aki a rabokat borotválja, kezdett arról beszélni, hogy kik az ő szomszédjai a fogházban. Elmondotta, hogy a második emeleten ugyanazon a folyosón, ahol Bárdossy cellája van, vannak letartóztatásban Márffy, Chriaszti és Varga. Egy-egy cella választja el őket egymástól. A borbélynak ez a felvilágosítása szöveget ütött Bárdossy fejébe. Mindjárt arra gondolt, hogy a cédula, amelyet Simon elejtett, egy levél lehetett, amely Márffytól származott. Legközelebb, amikor Simon újból megjelent, hogy a celláját takarítsa, rá is szólt:

— Mondja barátom, maga mért van elítélve?

— Öt évre vagyok elítélve, mert kistarcasai politikai biztos voltam. Egy másik kommunista ügyben pedig két évre vagyok elítélve.

— Dániel Sándort, az ébredők ügyészét ismeri?

— Nem — felelte Simon — csak Márffyt!

— Miért közvetítél levelezésüket, hiszen maga kommunista? — kérdezte Bárdossy.

— Szolgálatokat akarok tenni nekik. Jóvá fogom tenni régi bűneimet és ébredő leszek.

Amikor Bárdossy kiszabadult a fogházból, barátai körében elmondotta, hogy Dániel kezénomát a Márffytól ügyében miként látta a fogházban. Eről azután a rendőrség is tudomást

szerezett és nyomban kihallgatta Bárdossyt.

Igazoltatják az igazoltatottakat

Az erzsébetvárosi bombamerénylőt tárgyalásának megkezdése óta az ébredők nemzetvédelmi csoportjának tagjait, akiknek neve a bombaperben előfordult és szerepük nem tisztázódott, a rendőrség megfigyelés alá helyezte. A megfigyelésre annál is inkább szükség volt, mert a Márffy-per kezdete óta egyre érkeztek jelentések tanuk megfellebbezéséről. Főként a IX. kerületi nemzetvédelmi osztály szereplőit kellett megfigyelés alá venni.

A rendőri megfigyelés nagy megdöbbenésre állapította meg, hogy körülbelül kétszáz olyan IX. kerületi ébredőtag van, akik szerepet játszottak bizonyos éjszakai eseményeknél, uccai igazoltatásoknál, a Fővárosi Operettszínház elleni botrányban, akiknek semmitéle foglalkozásuk nincs és egyetlen igazoló okmányuk a IX. kerületi nemzetvédelmi tagságról szóló okmány.

A rendőrség összeállította ezeknek az embereknek a névsorát és intézkedett, hogy mindenkit, aki a IX. kerületi nemzetvédelmi osztály tagja, igazoltassanak, mi a foglalkozása, mestersége, kenyere, miből tartják fenn magukat? Ha ezt nem igazolják, akkor, mint az ország közgazdasági és politikai életére káros egyénnel szemben, eljárást fog-nak indítani.

Pénteken folytatják

a Márffy-ügy főtárgyalását

Budapestről jelentik: A nagy bombaper keddi tárgyalásán a védelem a bizonyítás kiegészítésére tett indítványt. Ennek során bizonyítani akarják Márffy albíját, a rendőri bántalmazásokat, Márffy hazafiságát, a nemzetvédelmi osztály legitim voltát és kéri a miniszterelnök és a belügyminiszter kihallgatását. Az ügyész ellenezte a bizonyítás kiegészítését, mert szerinte Márffy, Chriaszti és Varga állandóan érintkeztek a fogházban. A törvényszék elnöke rövid szünet után kihirdette végzését, amely szerint a bíróság pénteken délelőtt tíz órakor hirdeti ki a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványok felett hozott döntését. Szerdán és csütörtökön szünetet tart a bíróság.

Szegedi színésznő subotica kalandja

Jogtalan határátlépés és az »Üveg cipő«

Kellemetlen kalandja esett Suboticán egy szegedi színésznőnek, Tikviczki Etának, aki rokonai meglátogatására jött át Magyarországból. A subotica határrendőrség ugyanis, amikor felülvizsgálta az utleveleket, megállapította, hogy Tikviczki Etának határátlépési igazolványát nem láttamozta a magyarországi jogszólás követsége. Nyomban őrizetbe vették és átszállították a subotica rendőrségre, ahol megindították elene az eljárást.

A rendőrségen Tikviczki Eta beis-merte, hogy már többször jött át igazolványával Suboticára, anélkül, hogy azt a követségen láttamoztatta volna, mert — mint egy naivához illően megjegyezte — nem is tudta, hogy a jugoszláv követség engedélyre szüktessék a határátlépéshez. A színésznő ellen, kihallgatása után, megindították az eljárást jogtalan határátlépés miatt. Ügyét szerdán délelőtt tárgyalta Prodanovic Mladen rendőrkapitány, aki Tikviczki Etát tizenöt napi elzárásra és száz dinár pénzbüntetésre ítélte.

A színésznő kétségbeesetten vette tudomásul az ítéletet és könnyezve panaszkodott az ítélet kihirdetése után, hogy neki szombaton kell fellépnie az »Üveg cipő« bemutatójában. A rendőrkapitány erre, minthogy az elzárás átváltoztatható pénzbüntetésre, a tizenöt napi elzárást háromszáz dinár pénzbírságra változtatta át, és így Tikviczki Eta négyszáz dinár lefizetése után visszatérhetett Szegedre.

SZOMBATRA VÁRJÁK AZ ITÉLETET AZ ESKÜTT-PÖRBE

**Sulyos leleplezések Nagyatádi panamáiról — A megszők-
tetett Zákány képviselő üzletei — Az Eskütt ellen tett
főljelentéseket Nagyatádi elsűlyesztette**

Budapestről jelentik: Az Eskütt-pör született meg, hogy mi kiszabaduljunk szerdai tárgyalásán Bruckner József sertéskereskedő lényegtelen vallomása után Eskütt Lajost hallgatta ki a bíróság a Zákány-féle lókitvili panama ügyében. Zákány Gyula, mint ismeretes, az ébredők egyesületének első elnöke volt és kigazdapárti képviselő, akit, mikor panamáit kiderültek, Vass József népjóléti miniszter a miniszterelnökség titkos alapjának költségére Amerikába szőktetett, ahol most nébános.

Az elnök ismerteti a Zákány-ügyet. Zákány 1921 júniusában száz darab lóra szóló kiviteli engedélyért 250.000 koronát fizetett Esküttnek. Ebben az ügyben Eskütt egyrendbeli megvesztegetés büntetvével, Tömör Angéla pedig hüségédi büntetvéssel van vádolva, mert a pénzt ő juttatta el Esküttnek, Zákány szintén, mint hüségéd van vádolva, a vádtaács nyomozólevelet adott ki ellene.

Eskütt: Zákány Gyula képviselőt a pártban ismertem meg, amikor egy nagyobb birtokügyben a földművelésügyi minisztert meginterpellálta és akkor a párt két részre oszlott. Én egy millió koronát kaptam, Pásztor József képviselő száz ezer koronát...

Az elnök: Ez most nem érdekel minket.

Eskütt: Zákány már 1920 telén tudta, hogy pártcélokra kell a pénz. Épügy tudta ezt Tömör Angéla is. Amikor a lószállítási engedéllyel kapcsolatosan kípattant a botrány. Zákány ellen a belügyminisztériumból történt főljelentés.

Az elnök: 1921 júliusában Zákány miért járt önnél?

Eskütt: Zákány annyiszor járt el, hogy nem tudom, hogy pont akkor miért jött hozzám. Zákány sokszor volt nálam, kérvényeket hozott, pénzt adott át.

Az elnök: Volt önöknek egy előzetes generális megállapodásuk, hogy hogyan járjanak el?

Eskütt: Igen. Bencze, Zákány, Zeöke, Pásztor József, Tömör Angéla és Mengele tudták ezt a generális megállapodásukat. Tudták, hogy 2000 koronát kell szedni az állami illetéken felül, ezt nekem kell átadni, amit azon felül tudnak maguknak behajtani a klienseken, az az övéké. Ez volt a megállapodás. A hivatalos összeg 2000 korona volt a kiviteli engedélyekért, — magyarázza Eskütt — a pártkasszába ugyancsak 2000 koronát kellett lefizetni, amit azon felül kaptak a felhajtók, az az övéké volt.

Panama »nemzetvédelemre«

Az elnök: Mi volt az önök megállapodása: mit mondanak a feleknek, mire kell a 2000 korona?

Eskütt: Tömör Angéla, Mengele, Zákány, Zeök és a többiek tudták, hogy a pártkasszába kell a pénz és a felhajtók erre is kérték a kliensektől a pénzt. De ők természetesen nem közölték az idegen emberekkel ilyen nyíltan, azt mondták, hogy magasabb pártpolitikai kára, nemzetvédelemre kell a pénz. A nemzetvédelmi célokra is csak akkor kezdtük emlegetni, amikor magasabb helyről jött az a bizonyos levél. 1921 karácsonyán a fogházba beüzente Zeöke Antal, hogy vallomásunkat módosítsuk, abban az irányban, hogy a nyugatmagyarországi célokra vettük fel a pénzeket, ő tárgyalni fog Hír Györggyel és antedatált nyugatmagyarországi pénzekről, akkor így ki fogunk szabadulni a fogházból. Zeöke ezen üzenete után kezdtünk aztán beszélni mi is nyugatmagyarországi pénzekről. Persze ez nem igaz, ez csak Zeöke fantáziájában

született meg, hogy mi kiszabaduljunk és ő ne keveredjen be az ügybe.

Az elnök: Hogyan merték mégis előhozni a feleknek a magasabb pártpolitikai célokat?

»A miniszter csinálta az egészet«

Eskütt: A felek, mint méltóztatott hallani a vallomásokból, szívesen mentek ebbe bele mert a kivitel egészen elsőrangú üzlet volt. A miniszter csinálta az egészet, ellene nem tudott senki semmit sem tenni. Juliusban már puskaporos volt a hangulat, mert már annyira nyilvánvaló volt, hogy csak pénzéért lehet kapni engedélyt. Egy Lipták nevű ur a belügyminisztériumban panaszt tett és ott utasították, hogy tegyen feljelentést Zákány ellen a földművelésügyi miniszternél. Ő akkor szerkesztett is egy beadványt Zákány és én ellenem és azt Nagyatádi miniszter urnak küldötte át, hogy indítsa meg ellenünk a vizsgálatot. A miniszter urnát aztán jó kézbe került. A miniszter ur meg volt hőkényve: most mit csináljunk! »Valamit kell csinálni.« — mondotta a miniszter nekem — »legalább Zákány állítson ki a te számodra egy igazolványt, amelyben jelentse ki, hogy neked nem adott semmi pénzt.« Ebben aztán meg is állapodtunk a miniszterrel. Zákány ki is állított egy nyilatkozatot, hogy ő én nekem nem adott át semmiféle pénzt. Ezt a nyilatkozatot odaadta Nagyatádnak, hogy ő, ha valaki érdeklődne a vizsgálat eredménye felől, ezt felmutathassa. Amikor Meskó és Mayer jöttek ellenem panaszkodni a miniszterhez, a miniszter megmutatta nekik a Zákány nyilatkozatát és a nyilatkozatra támaszkodva feljelentette, hogyha Zákány fel is vett pénzt, Eskütt, az ő titkársa, nem vett részt semmiben. Ezzel a nyilatkozattal a földművelésügyi miniszter kijátszotta a belügyminisztert, aki le akarta panamáinkat leplezni. Később a miniszterelnök ur figyelmeztette Nagyatádit egy bizalmas levélben, amelyet dr. Vogler Béla, a miniszterelnök személyi titkára hozott át Nagyatádnak s amelyet tegnap meg is találtam a táskosdrban. E levélben figyelmeztette Nagyatádit a miniszterelnök, hogy vizsgálja felül az én MÁV. ügyemet és a földművelésügyi minisztériumban véghezvitt dolgomat. A miniszter ur természetesen nem vizsgálhatott engem felül, hiszen akkor ön maga ellen kellett volna indítani vizsgálatot.

Az elnök: És Tömör Angélával mi van?

Eskütt: Tömör Angéla a Zákány-ügybe be volt avatva. Ő hozta nekem a pénzt Zákánytól.

Az elnök: Ön mit csinált aztán a pénzzel?

Eskütt: Éppen úgy bevittem a miniszter urhoz és elszámoltam vele, mint a többi esetben. Az elszámolás után az illetők meg is kapták az engedélyt.

Az elnök: Mikor adta át a pénzt a miniszter urnak?

Eskütt: Amint Zákánytól megkaptam. Felolvasom, kérem, hogy hány esetben protezsált Zákány.

Az elnök: Azonban ezt nem engedte meg.

Tömör Angéla háromféle vallomása

Ezután Tömör Angéla kihallgatására került a sor.

Az elnök: Ismerte ön Zákányt?

Tömör: Igen.

Az elnök: Milyen viszonyban, illetve milyen összeköttetésben volt vele?

Tömör: Én postaszolgálatot teljesítettem. Zákány ugyanis beszélni akart Esküttel. Eskütt íróasztala körül azonban rengetegen állottak, nem tudott

hozzáférközni. Zákány odajött hozzám és egy csomagban pénzt adott át nekem, hogy adjam azt át Esküttnek. Megkérdeztem, hogy milyen pénz ez. Zákány azonban nem mondotta meg. Erre én egyszerűen letettem a pénzt Eskütt asztalára. Meg kell említenem, hogy ebben az ügyben én háromféleképpen tettem vallomást eddig. Az első vallomásom az igaz. (Derűtség.) A második vallomást Zákány kérésére tettem. Zákány ugyanis arra hivatkozott, hogy ő képviselő és pap, mentsem őt meg a szegénytől. A harmadik vallomást Eskütt kérésére tettem. Eskütt arra kért, hogy mondjam azt, hogy iratok voltak a csomagban és nem pénz.

Az elnök (mosolyogva): Na és most ez a vallomása kinek a kérésére történt.

Tömör: Ez az igazság.

Eskütt: Tömör Angéla nagyon is tudta, miről van szó. Angéla már előzőleg kisebb-nagyobb összegeket kölcsönzött Zákánynak, a kölcsönt éppen ebből a pénzből kapta vissza.

Tömör: Nem igaz.

Az elnök: Nem tartozik ide, hogy Zákány és Tömör tartoztak-e egymásnak, csak az a kérdés, tudta-e, Tömör Angéla, hogy Zákány mire adja a pénzt?

Tömör Angéla: Nem tudtam. Több ízben heves jelenet volt köztem és Eskütt között, tudni akartam, hova mennek ezek a pénzek, az volt a szubjektív meggyőződésem, hogy Eskütt maga vágja zsebre a pénzeket.

Az elnök: A feleknek mit mondtak, milyen címen szedték be a pénzt tőlük?

Tömör Angéla: Egy ízben dr. Bencze éppen belépett a szobába, amikor Eskütttel hevesen vitakoztam, hogy miért mondja, hogy pártcélokra kell a pénz.

»Valamit csak kell mondani az embe-
reknek« — válaszolta akkor Eskütt, Eskütt a leghatározottabban tiltakozott akkor az ellen a feltevés ellen, hogy a miniszternek is kellene a pénzből.

Az elnök ezután Bencze dr.-t kérdezi: Mit mondott önnek Eskütt, milyen köz-
célra kell a pénz?

Bencze dr. vádolt: Nemzetvédelmi hazafias célokat emlegetett.

Az elnök: A minisztérium égisze alatt vagy párt címén folytatta a »váltást«?

Dr. Bencze: Amikor érdeklődtem, Eskütt azt mondta, hogy ez a kérdés nagyon kényes, ne feszegessem, csak nyugodjam meg abban, hogy a miniszter tudja a dolgot, azt azonban nem mondtotta, hogy a miniszternek elszámol.

Zákány vallomása

Az elnök ezután ismerteti dr. Zákány Gyula vallomását.

A vallomás szerint Zákány tudott arról, hogy Tömör Angéla foglalkozik kiviteli engedélyek szerzésével és eladásával. Úgy tudta, hogy Tömör Angéla lovanként 3000 koronát kér, Zákány ezt közölte Kovács Edével, aki közvetítette az üzletet Halmheim német kereskedővel és Buzássyval. Halmheimtől 100 ló kiviteli engedélyért 300.000 koronát kértek, úgy, hogy 200.000 koronát nyomban le kell fizetni, 100.000 koronát pedig az engedély megadása után. A német kereskedő később már csak 50 ló kivitelére reflektált. Felmentek a földművelésügyi minisztériumba, ott Halmheim Zákány kezébe adott 250.000 koronát. A minisztériumban Zákány Tömör Angélával beszélt, aki közölte vele, hogy az engedély még nem kész, jöjjön el két nap múlva. Így is történt, akkor megkapta a kiviteli engedélyt az ügyosztályban. A 250.000 koronát átadta Zákány Tömör Angélának, 20.000 koronát kapott Kovács Ede, aki Zákánynak titkárféleje volt. Eskütt neve Zákány vallomása szerint az egész ügyben egyáltalában szóba sem került.

Eskütt: Ez nem telet meg a valóság-
nak, Tömör Angéla, Mengele és Zákány tudtak mindentről.

Tömör Angéla: Zákány vallomása va-
lójában, Zákány már a rendőrségen sirva kért, hogy mondjam azt, hogy ő csak közvetített.

Az elnök ezután ismertette Halmheim Krisztián kereskedőnek Németországban

felvett jegyzőkönyvi vallomását, amely szerint 1921 júniusában Zákány titkára a Scála-kávéházban közölte vele, hogy a földművelésügyi minisztériumban szerzhet neki száz darab lóra kiviteli engedélyt 300.000 koronáért. A pénz átadása — mondták neki — a miniszter tudtával történik, az összeg választási célokra kell. Felmentek a minisztériumba Zákánnyal együtt és ott elintézték az ügyet.

Eskütt: Tömör Angéla és Márközy Ilona tolmácsolták a német kereskedő kérését, mert én nem tudok jól németül. Hogy ők mennyit kötöttek ki maguknak Zákánnyal, nem tudom, én csak a szokásos 2000 koronát követeltem darabonként.

Tömör Angéla: Márközy Ilona gép-
író beszélt a német kereskedővel Eskütt felszólítására, én nem tolmácsoltam semmit. Valószínű, hogy Márközy Ilonát Tömör Angéla névvel mutatták be a német kereskedőnek.

Kovács Ede községi aljegyző a követ-
kező tanu, aki néhány hónapig Zákány-
nál volt alkalmazásban.

Kovács: 1921 júniusában közölte velem Zákány, hogy segíteni akar rajtam, de az ő nyomozó anyagi helyzetén is, legyen szives, kerítsek elő olyan kereskedőt, akinek szüksége van 100 darab ló kiviteli engedélyre. Lovanként 2000 koronát kell fizetni pártpolitikai célokra, azonkívül kell még fizetni 1000 koronát, amelyből, mint Zákány mondta, 500 korona az övé, 500 pedig az enyém lesz. Így léptem érintkezésbe Halmheim német kereskedővel, akitől száz ló kiviteli engedélyért kétszáz ezer koronát kaptam.

Aki először jelentette fel Esküttet

Liptai Béla tanu vallomása követke-
zett ezután. Liptai elmondta, hogy egy alkalommal háromszáz ezer koronát adott át Zákánynak kiviteli engedélyért. Más alkalommal Zákány nem tudott neki engedélyt szerezni, mire ő visszakergte a már kifizetett összeget. Zákány a pénzt nem volt hajlandó visszaadni, mire ő feljelentést tett a belügyminisztériumban. A feljelentést áttették a földművelésügyi minisztériumba, ahol eltűnt és csak nem régen találták meg Eskütt íróasztalában.

A bíróság Liptai kihallgatása után a
burgonya-panama ügyében hallgatta ki
Esküttet, majd kihallgatása után az el-
nök berekesztette a tárgyalást. Az ité-
letet szombatra várják a pörben.

Idegenforgalmi konferencia Beogradban

Képesítéshez kötik a szállodai ipart

Beogradból jelentik: A közlekedés-
ügyi minisztérium idegenforgalmi osz-
tályában két nap óta folyik az idegen-
forgalmi ankét, amelyen az érdekelt
minisztériumok képviselői, a vasutiga-
gatóságok delegátusai és az idegenfor-
galmi egyesületek megbízottai vesznek
részt.

A szerdai napon a szállodák kérdése
került szóba és erre vonatkozóan több
határozatot hoztak. A kiküldöttek el-
határozták, hogy a jövőben a szállodai
ipart képesítéshez köthet iparnak kell te-
kinteni és csak megfelelő képesítéssel bíró
személyek kaphatnak szálloda létesítésére,
illetve vezetésére a jövőben engedélyt.
A szállodák a kereskedelmi kamarák
felügyelete alá kerülnek.

Kimondták azt is, hogy felszólítják
a pénzügyminisztériumot, hogy az ille-
téktörvény most készülő végrehajtási
rendeletében állapítsák meg pontosan
a kávéház, szálloda, étterem és vendéglő
fogalmát, mert az ország egyes
részeiben, különösen Szerbiában vala-
mennyi ilyenmű üzletet egyformán kávé-
háznak nevezik, holott illétékek szem-
pontjából különbség van az egyes fajta
üzletek között. Illetékes helyen sürgetni
fogják a szállodai tanfolyamok létesíté-
sét, hogy ezáltal a külföldi személyzetet
belföldiekkel pótolhassák. Az első és

másodosztályu szállodák fogalmát is pontosan meg kell határozni, mert most senki sem tud ezek közt különbséget tenni. Ennek alapján jegyzéket fognak készíteni a szállodákról és a jegyzéket megküldik a menetjegyirodáknak. Követelik, hogy az idegenek városi, rendőri és közigazgatási ellenőrzését a jövőben csak egy szerv végezhesse, hogy ezáltal az utasokat a felesleges zaklatásoktól megkíméljék. Szükségesnek tartják azt is, hogy a közlekedésügyi minisztérium saját kezelésében építsen új, modern szállodákat, amint ezt sok külföldi állam is megteszi.

A tanácskozást csütörtökön folytatják, amikor az utlevél, vízum és vámvizsgálat kérdéséről fognak tárgyalni.

Csehszlovákiában

letartóztattak

volt kommunista képviselőket és városatyákat

Bécsből jelentik: A 6 Uhr Blatt értesülése szerint a csehszlovák határrendőrség újabb nagyarányú kommunista összeesküvésnek jött nyomára. Eddig huszonhét embert tartóztattak le, többek közt Pozsonyban Nagy Gyula volt képviselőt és Petényi, valamint Bilajti városi tanácsnokokat. A házkutatások alkalmával kompromittáló iratokat, röpcédulákat, bombákat és fegyvereket találtak, amelyek őt megállapították, hogy külföldről csempészték be Csehszlovákiába.

Minthogy az összeesküvés szálai Ausztriába vezetnek, a prágai rendőrség érintkezést keresett az osztrák hatóságokkal aziránt, hogy a nyomozást Ausztria területére is kiterjesszék.

A magyar

nemzetgyűlésnek

sürgős a házszabályrevízió

Heves örszetűzések a kormánypárt és az ellenzék között

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén a kiküldött bizottság bejelentette Huszár Elemér mandátumának megsemmisítését és a rétsági választókerület képviselőválasztási jogának feltüsgesztését. Rassay Károly azt indítványozta, hogy az állandó igazoló választmány, ahova a jelentést áttették, arra nézve is tegyen majd jelentést, indokoltnak tartja-e, hogy eljárás induljon a rétsági kerület képviselőjének megvondására. A nemzetgyűlés Rassay indítványát elfogadta.

Az ellenzék heves tiltakozása közben ezután a házszabályrevíziós bizottság jelentésére mondták ki a sürgősséget. A szavazás alatt a szélsőbaloldal és a jobboldal között éles összetűzés támadt. Esztergályos János szociáldemokrata ezt kiáltotta az egységspártiak felé:

— Gyilkosok! Rablóbanda!

A középiskolai tanárképzéséről szóló javaslat betervezése során Klebelsberg közoktatásügyi miniszter bejelentette, hogy Apponyi Sándor gróf hatalmas, nagyértékű könyvtárát a magyar nemzetnek ajándékozta. Indítványozta, hogy Apponyi Sándor érdemeit a Ház ikatassa törvénybe.

A napirendhez elsőnek Baross János szól hozzá, aki Nagyatádi volt kerületében történt választási visszaéléseket tette szóvá, megvádolván a választói bizottság elnökét, hogy bírói esküjét megszegte. Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszában visszautasította a vádat és kijelentette, hogy érdemlegesen az ügyben csak a bejelentett interpellációra fog válaszolni. (Zaj a baloldalon.)

Pakots József: Most válaszoljon!

Kabók Lajos: Kötelessége válaszolni!

Bud János pénzügyminiszter felelt ezután.

— Kétségtelen — mondotta — hogy a magyar értékpapírállomány aláértékelésének megakadályozására minden alkalmat fel kell használni. A pénzügyminisztérium erre a célra már alapot teremtett, amely a további értékcsökkenést van hivatva feltartani.

Pakots József interpellált ezután a nagyatádi kerület mandátuma ügyében és azt követelte, hogy a kormány semmisítse meg az eljárást és egyúttal indítson vizsgálatot a választási biztos ellen. Pesthy Pál válaszában kijelentette, hogy Pakots követelését nem teljesítheti, mert Bárányt a kormánypárti jelöltet már képviselőnek jelentették ki és most már csak a nemzetgyűlés bíráló bizottsága dönthet e mandátum fölött. Rakovszky belügyminiszter szintén válaszolt Pakotsnak, miközben az ellenzék és a kormányoldal több ízben hevesen örszetűzött. A nemzetgyűlés a miniszterek válaszát tudomásul vette.

Tej helyett viz

Az egészségügyi hatóságok az élelmiszerhamisítók ellen

A szuboticali rendőrség a nyári hónapok alatt rendszeres razziait tartott a tejpiacra és a teihamisítókra a legszigorúbb büntetésekkel fenytette. Az utóbbi hónapok alatt azonban a piaci élelmiszerek ellenőrzése úgy látszik nem volt elég szigorú s ennek tulajdonítható, hogy a napokban megtartott piaci razzia alkalmával ismét tömeges előállítás történt teihamisítások miatt. A vizes tejet mérő árusítók ellen a rendőrség megindította az eljárást és Prodánovics rendőrkapitány szerdán délelőtt itélkezett felettük.

A rendőrkapitány Bakolics Anicát 200, Tumbász Máriát 200, Herczeg Erzsébetet 300, Zvekanovics Tecát 200, özvegy Brinza Ferencné 300 és Faragó Annát 300 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A szuboticali egészségügyi hatóságok a jövőben a legnagyobb szigorúsággal fognak eljárni az élelmiszer hamisítók ellen és ezért a piacokat is állandó ellenőrzés alatt fogják tartani.

SUBOTICALI ÜGYEK

A nyugdíjazott városi tisztviselők ügyét rendkívüli közgyűlésen fogják tárgyalni

Szubotica város tanácsa szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen a decemberi közgyűlés előkészítésével foglalkoztak. Az ülésen szóba került azoknak a tisztviselőknek az ügye is, akiket a belügyminiszter a legutóbb nyugdíjazott és akiknek nyugdíjügyét a tanács a decemberi közgyűlés tárgysorozataira vette fel. A tanács egy része azon az állásponton volt, hogy a nyugdíjasok ügyét még elseje előtt el kell intézni, mert a városi szabályrendelet értelmében a nyugdíjazott tisztviselőknek mindaddig a rendes fizetésük jár, amíg nyugdíjügyüket a közgyűlés el nem intézi, és így annak ellenére, hogy már nincsenek hivatalban, december elsején ki kell utalni fizetésüket. A tanács ezért úgy határozott, hogy a nyugdíjasok ügyét leveszi a decemberi közgyűlés napirendjéről és szombaton délelőtre összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszti.

A tanács ezután a szennyes jég forgalombahozatala miatt eléje került panaszokkal foglalkozott. A városi tisztifőorvosi hivatal már több ízben interpellált a város vezetőségénél, hogy akadályozza meg a megfertőzött vízből

származó jég forgalomba hozását. Dr. Pavkovic Milutin tisztifőorvos javaslatára a városi tanács elhatározta, hogy a jövőben a saját kezelésében fog jeget termelni, olyképen, hogy a sándori artézi kut körül medencét készített és az ott előálló jeget önköltségi áron fogja a fogyasztóknak átengedni. A város területén más természetes jeget nem lesz szabad árusítani.

A városi tanács végül elhatározta, hogy a színház felépítésére beérkezett pályázatok felett a jövő héten fog dönteni és döntését valószínűleg még a decemberi közgyűlés elé terjeszti.

Palotaforradalom a bécsi operában

Háborúság Németh Mária körül

Bécsből jelentik: Az állami operaház énekesei és énekesnői között az a hír terjedt el, hogy az igazgatóság új szerződést kötött Németh Máriaival és ez a szerződés a magyar művésznőnek sok kiváltságon kívül az eddiginél lényegesen nagyobb fizetést biztosít, jelentékenyen nagyobb, mint más magánszereplőnek. A művészek között emiatt nagy lett a felháborodás, mert Németh Máriaival szerintük eddig is feltűnő kivételeket tett az állami opera, annak ellenére, hogy kvalitásai nem különbek a nálánál jóval rosszabbul fizetett énekesekénél.

A Neues Wiener Journal az operaház vezetősége részéről úgy értesül, hogy Németh Máriaival nem kötöttek újabb szerződést és a régi szerződés miatt sem lehet okuk a féltékenykedésre a többi tagoknak, mert a magyar énekesnő csupán fellepti díjat kap és így tiszteletdíja nem terheli meg az operaház költségvetését most, mikor hosszabb szabadságon Olaszországban van, tehát kiváltságokról nem lehet szó.

A JÓ VIDÉK

Ahol kimélik a nyulakat

Hogy Kishegyesen vannak-e nyulak, vannak-e vadászok, az nem olyan bizonyos, mint az, hogy van vadásztársulat. Mert vadásztársulat az van. S minthogy ilyen van, az csak természetes, hogy alapszabályaik is vannak. Ezekből az alapszabályokból megállapítható, hogy a kishegyesi vadásztársulat a világ legexkluzívabb egyesülete. Jelenleg 32 tagja van s a 33-ik tagot csak akkor lehet felvenni, ha a meglévő 32 tag titkos szavazással hozzájárul. Ha egyetlen tag nemmel szavaz, jöhet maga Nimród, s lehet valaki jobb lövő, mint Tell Vilmos, még sem lesz vadász Kishegyesen.

Az alapszabályoknak ez az intézkedése főleg a kishegyesi nyulaknak tetszik. Szegényeknek ugyanis elég gondot okoz, hogy 32-en lőnek rájuk, ez a numerus klauzusz felér egy életbiztosítással a számukra. Ámbár meg lehet állapítani, hogy a kishegyesi vadásztársulat alapszabályai enélkül is meglehetősen humanizmussal gondoskodnak a — nyulakról. Az alapszabályoknak van egy pontja, hogy minden vadásznak csak két nyulat szabad lelőni hetenként. Aki többet mer löni, azt kicsapják a vadásztársulatról. Ezt az alapszabálypontot nyilván egy kocavadász erőszakolta be a vadásztársulat törvénykönyvébe. Nem akarja az illető, hogy neki szégyenkeznie kelljen, amikor a többiek vadászkalandokat mesélnek el.

Igazi nyulhumanizmus lengi át a kishegyesi vadásztársulat alapszabályainak azt a rendelkezését, amely tiltja, hogy fekvő nyulra rálőjenek. Futtában lehet löni a nyulat, de aki fekvő nyulra rálő, azt örök időkre kizárják a társulatról. Most még csak az kellene, hogy ezeket az intézkedéseket a kishegyesi nyulaknak is tudomására hozzák s megmondják nekik, hogy az, akit nem futás közben teritenek le, mielőtt felfordul, forduljon panaszával a Népszövetséghez, ott megfelelő elégtételt kap.

H. K.

Horthy fiát négy napra itélték

Párbajvétségért államfogház

Budapestről jelentik: A múlt év tavaszán Horthy kormányzó fia, Horthy István egy mulatságon összeszólaikozott ifj. Kegly György földbirtokossal. Az afférból Horthy István provokálására párbaj lett, amelynek során egy a kormányzó fia, mint a földbirtokos könnyebben megsebesültek. A budapesti ügyészség, amely a lapokból tudomást szerzett a párbajról, párviadali vétségé címén eljárást indított a felek ellen, a kiket szerdán vont felelősségre a budapesti törvényszéken Vásárhelyi Béla ítélőtáblai bíró büntetőtanácsa.

A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után bűnösnek mondta ki a vádlottakat párviadali vétségében s ezért Horthy Istvánt négy napi, Kegly György földbirtokost pedig két napi államfogházra ítélte.

Az ügyész és a vádlottak megnyugodtak az ítéletben, mely jogerős.

A német összeomlás aktáiból

A német hadvezetőség követelte a fegyverletételt a birodalmi kormánytól

A német politikának ma is egyik sokat vitatott pontja, hogy még ma sem tisztázták az összeomlás okait. A jobboldal ma is szória vádjait a baloldal felé s a front mögötti aknamunkát jelöli meg az összeomlás okául. A német köztársasági pártok ezzel szemben arra az álláspontra helyezkednek, hogy a hátországból a felfordulás csak akkor következett be, mikor a hadvezetőség a frontokon elvesztette a háborút.

Ehhez a kérdéshez hozzászólva a »Richsbanner«, a német köztársaság lapja most igen érdekes adatokat közöl a német fegyverszüneti tárgyalások megindításáról.

1918 szeptember 28-án a legfelsőbb hadvezetőség, amelynek élén Hindenburg és Ludendorff állt, rejtélyes táviratot intézett Hertling birodalmi kancellárhoz, amelyben a fegyverszüneti tárgyalások azonnali megindítását követeli.

A távirat vétele után Hertling kancellár ismertette annak tartalmát Miksa badeni herceggel, aki táviratilag megkereste Lessner bárót, aki a főhadvezetőség mellett a német polgári kormányt képviselte, hogy Hindenburghoz és Ludendorffhoz intézzen kérdést a sürgönyre vonatkozólag. A német kormány egész nyíltan tudni kívánja, hogy mit jelent a főhadvezetőség óhaja.

Október 1-én Lessner báró azt sürgönyözte Miksa hercegnek, hogy Ludendorff tábornok kijelentette előttem, hogy a német békeajánlat továbbítása Bernből Washingtonba a legsürgősebben meg kell, hogy történjék. A hadsereg még negyvennyolc órát sem várhat.

Közben Miksa badeni herceg megalakította kormányát és kérdést intézett a hadvezetőséghez, hogy meddig tarthatja a hadsereg az ellenséget a német határon kívül, számít-e a hadvezetőség katonai összeomlásra, végül pedig hogy a német gyarmatok és Elzász elvesztésének konzekvenciáit is viseli-e a hadvezetőség a békeajánlat elkövetésének?

Hindenburg és Ludendorff erre október 3-án azt a távirati választ küldték, hogy a macedóniai front összeomlása következtében a helyzet napról-napra kritikussabb lesz és a katasztrófa lehetősége kényszerít a hadvezetőséget, hogy a békeajánlat sürgős elküldését javasolja. Németország megtette békeajánlatát s pár nap alatt megpecsételődött a sokszázados német császárság sorsa.

HIREK

•••

— **Ródics Rafael beogradi érsek.** Beogradból jelentik: *Ródics Rafael*, a bánati püspöki adminisztrátor december 7-ikén veszi át a beogradi római katolikus érsekség vezetését.

— **Az egyesülés ünnepe.** Az SHS. királyság december elsején, hétfőn ünnepli meg a délszlávok egyesülésének évfordulóját. A nemzeti ünnepen teljes munkaszünet lesz, az üzleteket is zárva kell tartani.

— **Török János pravoszlav magyar püspök a királynál.** Beogradból jelentik: Török János pravoszlav magyar püspököt, aki néhány hete Beogradban tartózkodik, a király kihallgatáson fogadta és ebédre is meghívta. Az új pravoszlav püspök szerdán délután fölkereste Maximovics Bozsó belügyminisztert, akivel hosszabb tárgyalást folytatott.

— **Sztankovics képviselő a becskeréki járás radikális listavezetője.** Becskerekéről jelentik: A radikális-párt becskeréki szervezete szerda délután konferenciát tartott, amelyen a járási jelöltek felől döntöttek. Elhatározták, hogy a becskeréki járásban Sztankovics Szvetozár képviselőt jelölik, akinek helyettese Rajics Toso lesz.

— **A noviszadi magyarság Nusics-ünnepélyén a jubiláns is részt vesz.** Noviszadról jelentik: *Nusics Branislav*nak, a kiváló szerb írónak negyven éves írói jubileuma alkalmából a noviszadi magyarság november 30-án, vasárnap este ünnepélyt rendez, amelyen *Nusics* „Mindennapi ember” című bohózata kerül magyar nyelven színre. A jubiláns most értesítette az estély rendezőit, hogy az ünnepségen maga is személyesen részt vesz. Az ünnepély iránt Noviszadon nemzetiségi különbség nélkül nagy az érdeklődés.

— **A sztaribecsei Péter király-émlékmű leleplezése.** Sztaribecséről jelentik: December 1-én leleplezik le I. Péter király emlékszobrát Sztaribecsén. Az emlékmű a Karagyorgyev-téren áll, nyolc és félméter magas és dalmáciai márványból készült, a csoportfigurák között életnagyságban ábrázolja az elhunyt király alakját. Az emlékmű Nedeljkovics Milán zemuni fiatal szobrász alkotása. A leleplezési ünnepség a király kiküldöttje és a kormány képviselőinek jelenlétében, Irenej bácskai pravoszláv püspök és Budánovics Lajos apostoli adminisztrátor asszisztenciája mellett megy végbe.

— **A szubotici „Református hét” harmadik napja.** A szubotici „Református hét” harmadik napján, szerdán délután hat órakor nagy érdeklődés mellett folytatták az előadás-sorozatát. Az ünnepélyen *Novák Olga* lelkesítőn mondott imát, majd *Horváth Lajos* noviszadi lelkész az *áldozatkésztségről* tartott szép előadást. Az előadás után a lányok énekkara elénekelt a „Zengjen hálaének...” kezdetű zsoltárt, befejezésül pedig *Nozdraviczkyne Simonyi* Böske szavalt sok érzéssel. Csütörtökön délután *Szabó Zoltán* becskeréki lelkész tart előadást „*A ma embere és az egyház*” címmel.

— **Radics három kerületben lép föl.** Zagrebból jelentik: A Radics-párti „Vesper” legutóbbi számában közli, hogy Radics Ljublanában, Szuboticián és Mostárban fogja magát képviselőnek jelöltetni. Radics egyébként cikket írt a Slobodni Dom-ba és élesen támadja a horvát urakat, akikről azt állítja, hogy meghunyászkodnak a kormánnyal szemben.

— **Godányi Zoltán felgyógyult.** A vajdasági magyar zurnalisztikának méltó büszkesége volt éveken át *Godányi Zoltán*, aki a *Torontál*, a *Hírlap* és a *Bácsmegyei Napló* olvasóit hódította meg kedves, finom humorával, ötletes írásaival. Több mint egy éve szomorú hír érkezett az időközben innen elköltözött *Godányi Zoltán*ról. Azt közölték róla, hogy írkokollégánk idegeit súlyos betegség támadta meg s félt volt, hogy nem látjuk már többé a —g. z.— aláírásu, méltón becsült írásokat. Ma annál örvedetesebb életjelt adott magáról *Godányi Zoltán*. Hosszu levélben, amelynek ötletessége, fordulatossága és lírai szépsége a régi *Godányira* vallanak, jelenti be, hogy egészsége teljesen helyreállt, újra elfoglalta hivatalát s legközelebb egyik budapesti kabaré már műsorra tűzi kabarétréfáit s ujságírói működését is megkezdi. A hír *Godányi* nagyszámu tisztelői körében szinte örömet kelt.

— **Elhalasztották a szociáldemokraták bánati jelölő ülését.** Becskerekéről jelentik: A szociáldemokrata-párt vasárnapra hirdetett jelölő ülését december 14-ére halasztották.

— **Benes Bécsbe megy.** Bécsből jelentik: *Benes* csehszlovák külügyminiszter a népszövetségi tanács római ülésére menet, utbaeji Bécsbe és ez alkalommal teszi meg a kormányférfiaknál a *Seipel* kancellár lemondása folytán elhalasztott látogatásait. *Krotta* bécsi csehszlovák követnek *Mataja* külügyminiszterrel lefolyt keddi tárgyalásai ezzel a látogatással függenek össze.

— **Az első jugoszláv orvosnő felavatása a bécsi egyetemen.** A bécsi egyetemen tanuló jugoszláviai diákolóniának kedden ünnepe volt: kedden avatták fel a bécsi orvosi fakultáson az első jugoszláviai orvosnőt. Az új orvosnő *dr. Klein Lili*, — *dr. Klein Adolf* szubotici orvos leánya — akinek tiszteletére felavatása alkalmával a bécsi jugoszláv diákok bankettet rendeztek és az ünnepeltet virágokkal halmozták el. A banketten részt vett *Milovejics* bécsi jugoszláv követ, aki beszédben méltatta az első bécsi jugoszláv orvosnő-avatást. Az ünnepelésen a bécsi orvosi fakultás tanári kara is képviseltette magát.

— **Huszonhét párt küzd a német választásokon.** Berlinből jelentik: A birodalmi választási bizottság elfogadta a birodalmi választási ajánlatokat. Huszonhét párt ajánlatát hagyták jóvá. A főpártokon kívül tizenkét töredékpárt jelentkezett, amelyek különböző néven szerepelnek. A kommunista párt letett arról a tervéről, hogy *Hölz* kommunista vezért állítsa a listája élére, aki annak idején a kommunista lázadást vezette. *Hölz* jelenleg szabadságvesztésbüntetését tölti s ezért nem is jelölhető.

— **Kanizsai diákok kirándulása Szuboticián.** A sztarkanizsai polgári és ipariskola ötven növendéke több tanár kíséretében szerdán reggel kirándulást tett Szuboticiára, ahol megtekintették a város nevezetesebb iparvállalatait. A kiránduló társaság elsősorban a Ferrum-gyár telepet tekintette meg, majd látogatást tett a *Minerva*-nyomda-vállalatnál, ahol a *Bácsmegyei Napló*-t előállító rotációs-gépet és a szedőgépeket mutatták be az iskolásgyermekeknek. A délelőtt folyamán felkeresték még a Rottmann-vasbutorgyárt, valamint több kisebb iparvállalatot és a délután folyamán visszautaztak Sztarkanizsára.

— **Az olaszországi szerb hitközségek autonómiája.** Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lap közli a kormányrendeletét, amely az olaszországi szerb pravoszláv hitközségekre vonatkozó egyezmény életbeléptetéséről intézkedik. Az egyezmény, amelyet *Pasics* és *Mussolini* miniszterelnökök 1922 júliusában kötöttek Rómában, az olaszországi pravoszláv hitközségek autonóm jogait szabályozza.

— **A noviszadi tőzsdetanács ülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsdetanács csütörtök délelőtt 10 órakor *dr. Dungserszky Gedeon* elnökletével ülést tart, amelynek napirendjén a többek közt a tőzsdebírósnál megszervezett második jogügyi titkári állás betöltése is szerepel. A tőzsdetanács legutóbbi ülésének napirendjéről a titkári választást levette és újabb pályázatot írt ki, amely kedden járt le, de arra csak ugyanaz az öt pályázó jelentkezett, akik már az első pályázaton résztvettek. A legtöbb eséllyel *dr. Tabakovits Alexander* és *dr. Csirics Slavko* ügyvédjelöltek bírnak, akik közt fog a mai választás eldőlni. A mai ülés napirendjén egy tőzsdeügynöki állás betöltése, az új tőzsdepalota építése ügyében pályázat kiírása és a tőzsdetisztviselők nyugdíjszabályzatának tervezete is szerepel.

— **Plágiummal vádolnak egy beogradi író.** Beogradból jelentik: A beogradi irodalmi körökben nagy szenzációt keltett az a feljelentés, amelyet *dr. Sztэфánovics Szvetisláv* ismert Shakespeare-fordító tett a bíróságnál a szintén jónevű *Pandurovics Szima* költő, a „*Miszao*” című folyóirat szerkesztője ellen. A feljelentő azzal vádolja *Pandurovicsot*, hogy ez legutóbb kiadott *Hamlet*-fordítását egyszerűen átlagizálta *Sztэфánovics* régebben megjelent szerbnyelvű *Hamlet*-könyvéből. A két tekintélyes író pöre az első plágium-per Beogradban.

— **Feszt viselhetnek a muzulmán vasutasok.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztérium a muzulmán vasutasok vallási érzelmeinek figyelembevételével visszavonta azt a korábbi rendeletét, hogy a vasuti személyzet kivétel nélkül köteles szolgálat közben az előírászerű vasutasapkát viselni. A muzulmán vallású vasutasok a jövőben fezt is viselhetnek.

— **Beogradi operaénekesek vendégszereplése Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi nemzeti színház kedden este mutatta be *Rossini Sevilla borbély* című operáját, amelynél jobb előadás évek óta nem volt Noviszadon. A noviszadi színház kitűnő rendezőjének és baritonistájának ugyanis sikerült megnyerni erre az előadásra a beogradi opera több kiváló tagjának vendégszereplését. *Rozinát* *Drausal* asszony, *Figarót* *Balaban* énekelte és úgy öket, mint a másik két beogradi vendéget *Tomicsot* és *Tucakovicsot*, valamint *Mariaseczet* a színházat zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen tapsolta minden felvonás után.

— **Zsidó szegényház Noviszadon.** *Hajós Gyula* noviszadi kereskedő már régebben akciót indított, hogy Noviszadon zsidó kórház létesüljön. *Hajós* erre a célra 60.000 dinárt gyűjtött össze. Minthogy időközben felépült a szubotici zsidó kórház, amely a vajdasági igényeknek teljesen megfelel, most az a terv merült fel, hogy huszágyas szegényházat alapítsanak Noviszadon. Tíz noviszadi iparos felajánlotta, hogy a berendezéshez szükséges ipari munkákat díjtalanul elvégzi. A rendelkezésre álló 60.000 dinárhoz még 100.000 dinárra van szükség, hogy a terv megvalósuljon. Az összeget gyűjtés útján akarják előteremteni.

— **Elítélt csavargók.** A szubotici rendőrség kihágási osztálya szerdán délelőtt csavargásért *Crnkovics Bélát* 30, *Gömöri Erzsébetet* 15, *Holló Ferencet* 30, *Gámzsile Andrást* 30, *Bebcsák Józsefet* 30 és *Schnitzler Ferencet* nyolc napi elzárásra ítélte.

— **Szurkálás a kocsmában.** Srpski Militicsről jelentik: Kedden éjjel ifjabb *Post András* srpski-militicsi legény a kocsmában megszurta *Knöbl* nevű pajtását, a kés *Knöbl* tüdejét szurta át. *Állapota* válságos. A szurkáló legényt a csendőrség letartóztatta.

— **Uj szerb iskolák az apatini járásban.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium legújabb rendelete értelmében az apatini járásban a következő szerb iskolákat nyitják meg újból: *Bogojevón* három osztályt, *Doroszlóvón* két-, *Apatinban* két-, *Szvilójevón* két- és *Szentivánon* két osztályt. Egyidejűleg bezárták a magyar és német osztályokat.

— **Kutbaugrott a gyermekével együtt.** Szomborból jelentik: *Cimpics György*né szombori lakos már hosszú idő óta rossz viszonyban élt a férjével, akivel kedden este is összeveszett. Az asszony emiatt elkeseredésében szerdán reggel 5 órakor *Milos Obilics*-ucca 5. szám alatt levő lakásának udvarán legfiatalabb, négyhónapos kisleányával a karján a kutba ugrott. Az öngyilkosságot az asszony nővére észrevette és a házbellek segítségével sikerült *Cimpics*-nért élve kimenteni, a gyermek azonban, mire a kutból kihúzták, már meghalt.

— **Határátlépésért elítélt katonaszökevény.** *Petrás Márton* szubotici legény néhány hónappal ezelőtt a bevonulás elől átszökött Magyarországra és szökésekor emlékül magával vitte *Kopunovics Vécó* nevű társa ruháit is, amiket a határon tul eladott. A napokban ismét visszaszökött *Petrás Szuboticiára*, ahol a rendőrség elfogta és jogtalan határátlépés miatt 15 napi elzárásra és száz dinár pénzbüntetésre ítélte. A büntetés letöltése után átadják a katonai hatóságoknak.

— **Nyolcvanezer dináros sikkasztás a beogradi munkásbiztosítópénztárnál.** Beogradból jelentik: *Csehovina Janko*, a beogradi munkásbiztosítópénztár pénzbeszedője és *Vorkapics Nikola*, a munkásbiztosítópénztár könyvelője hosszú időn át elszikkasztották és maguk között elosztották a felektől behajtott járulékokat. A pénztár igazgatósága nemrég felfedezte a sikkasztást és megállapította, hogy a két alkalmazott hetvenezer dinárral károsította meg a pénztárt. A könyvelőt és a pénzbeszedőt ekkor feljelentették a bíróságnál és elbocsájtották a pénztár szolgálatából, ez azonban nem volt akadálya annak, hogy *Csehovina* és *Vorkapics* tovább is folytassák csalásaikat. Rövid idő alatt újabb tizezer dinárt szedtek össze jogosulatlanul a munkásbiztosítópénztár nevében. A bíróság most mindkettőjüket letartóztatta.

— **A »Hattyu« előadása Sztaribecsén.** A kikindai műkedvelők vajdasági turnéjuk során szombaton, november 29-én Sztaribecsén mutatják be a *Hattyu-t*, *Molnár Ferenc* kitűnő vigjátékát *F. Péchy* Paulával a vezetés szerepében. A kitűnő műkedvelők kikindai és szentai sikerei után Sztaribecsén óriási érdeklődéssel várják a jótékony célt szolgáló előadást, amelynek szereplői páratlan áldozatkésztséggel járnak be az egész Vajdaságot és fáradság a szubotici szeretetház kórházának érdekében.

— **Műkedvelő előadás Szrbobrában.** A szrbobráni műkedvelő ifjuság vasárnap a római katolikus templom harang-alapja javára műkedvelő előadást rendezett, amely alkalommal a „*Harang*” című népsziművet adták elő nagy sikerrel. A szereplők közül különösen *Buza Etelka*, *Lestai Etelka*, *Gyunic Béla* és *Brasnyó Béla* tüntek ki.

— **A lengyel nemzetgyűlés vád alá helyezi a volt pénzügyminisztert.** Varsóból jelentik: A *Nova Reforma* azt a hírt közli, hogy a sejm államjogi bizottsága befejezte a vizsgálatot *Kucharszky* volt pénzügyminiszter ügyében és úgy határozott, hogy állami törvényszék elé állítja a volt minisztert. A vád ellene az, hogy egy francia érdekeltség tulajdonában lévő textilvállalatnak államkölesönöket folyósított, a melyeket azután a francia cég leromlott valutában fizetett vissza és így *Kucharszky* pénzügyminiszter két és fél millió svájci frankkal károsította meg a lengyel államkincstárt.

— **Görög-Macedóniába érkeztek a Népszövetség megbízottjai.** Athénből jelentik: A Népszövetség két küldöttje, a nemzetiségi kisebbségek védelmére hivatott bizottság két tagja, akik Görög-Macedóniában a nemzetiségi viszonyokat tanulmányozták, most Athénbe érkezett. A kamarában a macedón képviselők ebből az alkalomból sürgetni fogják annak az egyezménynek becikkelyezését, amelyet Görögország Bulgáriával kötött a nemzetiségi kisebbségek védelméről és amely miatt Jugoszlávia felmondta Görögországnak a baráti szövetséget. Kétségtelen, hogy a görög nemzetgyűlés el fogja utasítani az indítványt.

— **Új tanfelügyelő Szentán.** A kultuszminiszter *Piliny* Emilt Szentára tanfelügyelővé nevezte ki.

— **Megtalálták Tutankhamen szobrát.** Kopenhágából jelentik: Érdekes leletre bukkantak a Glyptotek egyiptomi gyűjteményében. Megállapították ugyanis, hogy az egyik gránitesoport Tutankhamen királyt ábrázolja. Eddig erről az egyiptomi szoborról nem tudták, kinek a képmása, de most a Tutankhamen-lelet Londonból kapott fényképei után tudományosan megállapították, hogy az eddig névtelen gránitszobor a nagy egyiptomi király sikerült arcképszoobra.

— **Egy francia péklegény a tüzes sütőkemencébe dobta a gazdáját.** Párisból jelentik: Bobignyben vasárnap éjjel munkaközben Charpin péklegény a tésztaodrófával leütötte a pékmestert s a holttestet bedobta a forró kemencébe, azután megszökött. A pékmester felesége akkor vette észre a szörnyű gyilkosságot, amikor férjének teste már egészen megsült. Helységi emberek a csendőrökkel együtt hajszolták a gyilkos huncot és még idejében elfogták, amikor éppen öngyilkosságot akart elkövetni. Charpin azzal mentegetőzött letartóztatásakor, hogy összeveszett gazdájával, aki elakarta bocsátani. Éjjeli 11 óra tájban készült el a dagasztással s akkor összeveszték. A pékmester kiszédte a paraszt, hogy a kemencébe belevessék a megkelt kenyereket. Ebben a pillanatban a fiura durván rászólt a gazda, ő pedig két kézre fogta a sodrófát és fejbevágtá vele. Ugy elöntötte a harag, hogy felkapta az elájult mestert és beledobta a forró kemencébe.

— **Beszakadt a jég egy lelkész alatt.** Budapestről jelentik: Végzetes szerencsétlenségnek lett áldozata Piliscsában Almássy Béla, a paulai Szent Vincéről elnevezett lazaristák lelkésze. A rend noviciusait a falu határában levő tóra vitte ki, hogy ott korcsolyázzanak. Mielőtt azonban ráengedte volna őket a jégre, ő maga megpróbálta, hogy elég keményen megfagyott-e a tó vize. Csak néhány lépést tett, amikor a jégtükör beszakadt alatta. A szerencsétlen nyomban eltűnt a tó vizében és amikor a segítségére sietők kihúzták, már halott volt.

— **Tizenhat millió dollár értékű aranyat küldtek Amerikába a franciák.** Newyorkból jelentik: A Bankers Trust Company hétfőn hajón aranyküldeményt kapott Franciaországból. Az aranyszállítmány értéke 16 millió dollár. A newyorki tőzsdén azt beszélték, hogy ebben az aranyküldeményben foglalhatik az az összeg is, amelyet az amerikai kormány a francia háborús tartozások első részlete gyanánt sürgetett és amely követelést Franciaország jogosnak ismert el.

— **Összegette a tej.** Noviszadon Kovács János három éves kislánya szerdán délelőtt felügyelet nélkül egyedül maradt otthon. A kislánya a tüzhelyhez ment s magára rántotta az ott lévő tejes lábost. A forró tej a kislányt annyira összegette, hogy életveszélyes sérülésekkel kórházba kellett szállítani.

— **Weingarten Félix hangversenye.** Weingarten Félix dr. a kiváló osztrák zongoraművész, ma csütörtökön este tartja meg hangversenyét fél kilenc órai kezdettel a városi színházban, a filharmoniai egyesület rendezésében. A kitűnő zongoraművész Brahms, Beethoven, Stravinski, Dvorak, Smetana és Liszt műveit fogja interpretálni. A hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek korlátozott számban még a Vig-féle könyvkereskedésben és az esti pénztárnál válthatók 15—50 dináros áron.

— **Lopott perzsaszőnyegeket árultak Szentán.** Szentáról jelentik: A szentai rendőrség nyomozást indított Sirota József szőnyegkereskedő ellen, akiről kiderült, hogy árúja lopott volt. Sirota megszökött.

— **Gyilkos cigány.** Szentáról jelentik: Normák Péter kőbörzsigány összeveszett társával, Lupulyu Tespezzel, akivel nem tudott megosztani a közösen lopott pénzen. Normák a veszekedés hevében baltával fejbevágtá társát, aki azonnal meghalt. A gyilkost a belcrkvai ügyészségre szállították.

— **Huszonégy aranyórát loptak el egy ékszerésztől.** Budapestről jelentik: Egyik budapesti ékszerész cég egy svájci gyárból legutóbb arany női karkötő-órát rendelt, amelyeket a gyár kis ládába csomagolva meg is küldött. A Vámházban megjelent a cég egy alkalmazottja az órákért. A tisztviselő órák-hosszát tartó ácsorgás és keresgélés árán megtalálta végre a csomagját, a kis ládát és a vizsgáló pénzügyőrök jelenlétében kibontva konstata, hogy huszonégy darab női arany karkötő-óra van benne, mindegyik szépen becsomagolva. A Vámházban két vizsgálaton esik át minden egyes csomag. A tisztviselő a második vizsgálatnál észrevette, hogy az igazoláshoz szükséges egyik irást nem hozta magával. A csomagot ezért visszatette a vámőrség puldjára és hazasietett. Amikor visszaérkezett a vámházba és fölmutatta az igazoló iratot, ijedten tapasztalta, hogy a láda, amelyet átadtak neki, tulságosan könnyű. Kinyitotta a ládát, amelyben csupán papiros és forgácshulladék volt. Sem a várákozók, sem a pénzügyőrök nem tudtak felvilágosítást adni arról, hogy ki férközött az értékes láda közelébe. A cég följelentést tett a rendőrségen.

— **A „Königsmark“ sajtóbemutatója.** Egész Európát bejárta már, mindenütt a legnagyobb sikerrel, Pierre Benoit híres regényének filmje, a „Königsmark“. Nagy anyagi áldozatokkal most sikerült megszerezni a szubotikai Korzó mozinak a filmet, amelyet szerdán mutattak be a sajtó képviselői előtt. A két részes darab a legváltozatosabb tájakat és a legképrázatosabb szépségeket hozza a néző szeméi elé, a háború előtti német fejedelemségek minden gazdagságával és hideg pompájával. A kitűnő film csütörtökön kerül műsorra.

— **Véres verekedés egy budapesti éjszakai mulatóban.** Budapestről jelentik: Szerda éjjel a budapesti Tabarinban véres botrány játszódott le, amelynek több sebesültje is van. A mulatóban egy nagyobb társaság hajnaltájban összeveszett Biró Pál artistával, aki felkapott egy pezsgőspoharat és azt a támadó fiatalember fejéhez vágta. Egy pillanat alatt sikoltozás, dulakodás, verekedés és izgalom támadt, aminek a mulatóba berohanó rendőrök, a szolgálatot teljesítő rendőrtisztviselők és detektívek is csak nagynehézen tudtak végetvetni. A vérző embereket lemosták és bekötötték, majd a rendőrség ügyeletes szobájában megkezdtek a kihallgatásukat.

— **A Hakoah tagfelavató ünnepélye.** A Hakoah szubotikai zsidó ifjusági egyesület december 1-én, hétfőn délután három órakor a Bányász-láda helyiségében tagfelavató ünnepélyt rendez, amelyet táncal egybekötött csokoládé-délután követ.

— **Aloys Riehl meghalt.** Berlinből érkezik a hír, hogy Aloys Riehl, az ismert filozófus, nyolcvanasztendő korában meghalt. Egyszerű parasztszülők gyermeke volt, csak nagy nélkülözések árán végezhette el tanulmányait. Huszonhatévesztendő korában már a gráci egyetemen magántanár és ebben az időben írta első nagy munkáját: »Der philosophische Kritizismus und seine Bedeutung für die positive Wissenschaft«. A hetvenes-nyolcvanas évek terméketlen logikai és pszichológiai hatásai után Riehl tette meg az első lépést — visszafelé, Kanthoz. Ő volt az, aki az azóta bizony megmerevedett új kantianizmust a pozitív tudományok irányába kiterjesztve megállapította. A maga idejében forradalmár volt, aki a metafizikai spekulációk ellen Kant szigorú ismeretelméleti apparátusát vonultatta fel. Grácból Freiburgba, majd Kielbe, Halleba, innen pedig 1905-ben Berlinbe hívták. Kielben írta meg »Friedrich Nietzsche, a művész és költő« című munkáját, amely akkoriban a szakfilozófusok köreiben igen nagy vihart keltett. Nietschét a »nagy magvető« még nem fedezte fel a hivatalos német tudomány s Riehl könyve volt az első, amely a maria-zilei remetének — mindenestre óvatosan és megszabott korlátok között — igazságot szolgáltatott. Riehl nem fejlődött messzire; mindvégig Kant hűséges interpretátora volt s csupán élete utolsó éveiben közeledett a természettudományos gondolkodás felé. Inkább jó pedagógus és egyetemi tanár, mint alkotó gondolkodó volt s szemináriumaiból a modern német filozófia legkitűnőbb képviselői — Natorp, Cohen, Riekert, Husserl és még sok más filozófus került ki. Nyolcvanadik születésnapját ez év áprilisában az egész német tudományos világ nagy ünnepélyességgel ülte meg.

— **Egy hasáb fát ad ön a szegényeknek, ha elmegy a Bányába, a szubotikai zsidó négyelet-népkonyha vasárnapi-teafőlutánjára, amely az idej szezon egyik legsikerültebb multságának ígérkezik.**

— **A szubotikai Francia Klub hangversenye.** A szubotikai Francia Klub vezetősége felkéri a Klub tagjait, hogy november 27-én, csütörtökön teljes számmal jelenjenek meg a Klub ülésén, mert ez alkalommal fogják a december 6-iki hangverseny rendezését megvitatni.

— **Csirkevédelem.** A csirkéknek jó dolguk lesz Jugoszláviában. A rendőrhatalóságok a csirkevédelmet is programjukba iktatták. A noviszadi rendőrség néhány nap előtt azt az igen helyes rendelkezést adta ki, hogy a csirkét és a többi baromfit a piacon nem szabad lábuknál fogva összekötözve árulni, hanem ketrecekben kell tartani. Az állatvédelmi intézkedést a noviszadi rendőrség annyira komolyan veszi, hogy ma az őrtálló rendőr előállított egy noviszadi ismert uriaszonyt, aki a piacon vásárolt pár csirkét lábánál fogva, összekötözve s fejével lefelé tartva vitette haza. A rendőrség az urinót állatkínzás címén 10 dinár pénzbüntetésre ítélte. Az »állatkínzó« boldogan fizetett, hogy távozhasson a rendőrségről.

— **Betörés. Srpski-Militicsről jelentik: Kedden este ismeretlen tettesek behatoltak Kunst srpski-militicsi gazda házába és mialatt a család vendégségben volt, a lakást kifosztották. A csendőrség nyomoz a tettesek után.**

— **Borbély- és fodrászmunkások!** December hó 1-én délután 3 órakor a »Munkás-Otthon«-ban fontos ülést tartunk. Az összes borbély- és fodrászmunkások önkéntes megjelenését kéri a vezetőség.

— **Műkedvelő előadás Molon.** Molról jelentik: A moli dalárda vasárnap este jól sikerült műsoros estélyt és táncmulatságot rendezett. A dalárda megszervezése és vezetése Poros kántor és Ambrus tanító érdeme. A tréfás jelenetekben kiténtek Nagy Győző, Bolea, Király és Kolarik. Az egyes számok közt dr. Schwarz Ferenc konferált. Előadás után tánc volt.

— **Castiglioni Bukarestben rendező tartozásait.** Bukarestből jelentik: Castiglioni a napokban Bukarestbe érkezett. A lapok jelentése szerint Castiglioni romániai utjának az a célja, hogy az aradi Astra-műveknek külföldi cégekkel szemben fennálló 140 millió, szénzállásokért és nyersanyagokért járó tartozását rendezze. Az Astra-művek részvényeinek többsége Castiglioni kezében van. Az Astra-művek az említett összeggel az ugyancsak Castiglioni kezében lévő külföldi cégeknek tartoznak. Az Astra, miután nem tudta megkapni azt a 200 milliót, amellyel az állam neki tartozik az államvasutak révén, halasztást kért és két évre terjedő részletfizetést ajánlott fel. Megállapodás történt abban, hogy Castiglioni huszmillióval leszállítja követelését és az Astra kötelezte magát, hogy Castiglioniak havonta négy és fél milliót fizet. Castiglioni romániai barátainak kijelentette, hogy személyes tartozásainak végleges likvidálása céljából mintegy száz részvénytársaságban fennálló érdekeltségét likvidálni fogja és csupán lusz vállalatnál, főleg romániai és olaszországi vállalatoknál tart feun további érdekeltséget.

— **Megmérgezte magát.** Samu Mária szubotikai leány kedden délután zsirszódával megmérgezte magát. A mentők beszállították a kórházba. Állapota súlyos. Tettének oka ismeretlen.

— **A szubotikai pincér-szakegylet közgyűlése.** A szubotikai pincér-szakegylet kedden tartotta meg rendes közgyűlést, amelyen a lelépő vezetőség helyére elnökül Róna Árpádot, alelnökül pedig Gervin Kálmánt választották meg.

— **A teafőzés művészete.** Meinel Gyula Rt. itteni fiókja saiatkészítményi ingyenes próbateafőzést rendez ímhettek részére. Ezt a teafőzést Meinel Gyula Rt., Strossmajerova ul. 22. sz. (Halpiac) alatti helyiségében november hó 28-án reggel 1/9-től este 6 óráig rendezi, amely alkalommal minden látogatónak módjában lesz egy mestersen készített teát megízlelni és ezzel egyidejűleg a legjobb utasításokat fogja kapni a kifogástalan teafőzésre vonatkozólag. — Meg vagyunk arról győződve, hogy a Meinel cég utolsó kávéfőzésénél minden háziasszony a legjobb utasításokat kapta és ez a szenzációsan jónak ígérkező teafőzés sem fog hatás nélkül maradni.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcbrhámflasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szelők, májfoltok végleges eltávolítása. Kapthatók saiat készítményei. Kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyöngyszappanok, arcfehérítő- és szelőkfenőcsök stb.

— **Dr. Faragó Ceza** rendeléseit újból megkezdte.

— **Reményi János** szalonjában az összes fényképészeti munkálatok 25% árengedeménnyel készülnek.

— **Vérszegénység, sápadtság, bőrkiütések és furunkulák** esetén a réz bevált »Ferenc József« keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését.

— **Lepedat I Jovanovic** főelárusítóknál Subotican vásárolt sorsjegyek közül november 25-én kisorsoltattak:

500.000 dinárt nyert: 49844.

10.000 dinárt nyert: 17505.

2000 dinárt nyert: 20455 41092 51221.

1000 dinárt nyert: 29984 53203 69897.

600 dinárt nyert: 19132 200 22906 30915

43983 49866 54155 56305 60429 97024.

400 dinárt nyert: 4555 6707 9 26 31

7013 14 40 99 10857 15432 39 16311 36

53 73 17506 36 69 19127 95 20438 22159

22946 61 24555 25574 26254 75 96 27059

28139 49 58 81 85 29947 51 30959 34020

33 35401 84 1 94 36352 79 92 37943 68 92

38550 41 23 77 42210 43920 45345 94

46962 83 94 47447 49867 79 51259 53240

80 54112 60 55747 56307 62 57040 79

59503 44 60435 63604 23 65208 37 60

93 300 66411 67510 81 69801 35 46 79

70314 34 52 71042 48 73 72517 31 47 82

75648 77910 41 63 83 92 78372 82059 85

96 85532 42 86269 87949 87 88814 900

89435 38 84 91984 94193 95973 97003 6

98626 84

KINTORNA

A gazdag ember megkéri a jószívű kisasszony kezét.

— Nekem tömördek pénzem van, — mondja neki — ha hozzám jön feleségül, akkor a magáé lesz az egész vagyonom, a házaim, a műkincseim, az értékpapírjaim, az autombilljaim, a motorcsónakom...

— Nagyszerű, — tapsol örömeiben a jószívű kisasszony, — De mondja csak, mit fog maga akkor kezdeni egy krajcár nélkül?

Egy hatéves kislány, amikor a társaságban a neuraszténáról beszélnek, megkérdi az édesapját:

— Mondd, papa, mitől lesz az ember ideges?

— Hát tudod, — hangzik a magyarázat — ha például egy idegen ajtó előtt állsz és ha a kulcsod nem illik bele a zárba és ha a jeggyűrűdet nem találod a mellényzsebedben és ha már hajnali három óra van, pedig te megesküdtél, hogy kapuzás előtt otthon leszel és ha ráadásul egy olyan sárkány a feleséged, mint az enyém, attól az ember okvetlenül ideges lesz.

Egy fiatal házaspár nászuton volt a Rivierán. Amikor hazaértek Somborba, valaki megkérdezte az asszonykától:

— Na, hogy tetszett a Riviera?
— Tudja isten, — felelte akérdezett — a filmen sokkal szebbnek látszott. És a moziban melegebb is volt...

SPORT

Lejtőre jutott Noviszad futballsportja

Két nyilatkozat

A noviszadi futballsport, amely még két évvel ezelőtt is méltó helyet foglalt el a vajdasági sportéletben, az utóbbi időben szemlátomást hanyatlak, ennek kétségtelen bizonyítéka Zemun ellen két ízben elszenvedett katasztrófális vereség is.

A lejtőre jutott noviszadi futballsport siralmas helyzetéről megkérdeztük az OSKV elnökét, Hadzsi Kosztát, aki a következőket mondotta:

— Nézetem szerint Noviszad futballsportjának lezülléséről szó sem lehet. Igaz, hogy Noviszad az utóbbi időben a mult évnél gyöngébb eredményeket ért el, de ez csak azt jelenti, hogy az idegen játékosok, akik a város futballsportját átmenetileg megerősítették, munkanélküliség, gazdasági krízis és egyéb okokból eltávoztak. Ez pedig nem a dekadencia jele, hanem igenis örvedetes jelenség. Komoly munkával könyvnyen rendbehozhatjuk a labdarugó sportunkat, amelynek alapja: az ifjúság.

A J. Makkabi elnöke, Schwarcz Péter dr. a lezüllés okait a következőkben látja:

Noviszad város sportjának lezülléséről szerény nézetem szerint nem lehet beszélni, mert Noviszad sportja ezelőtt is elég züllött volt. Nem lehet ugyanis egészséges sportviszonyokról beszélni ott, ahol a város körülbelül 50.000 lakosa közül legfeljebb ha 400 foglalkozik és foglalkozott aktív sportolással. Legfőbb oka ennek a látszólag hiányzó sportérzéknek a mi példátlanul szomorú higiénikus állapotaink: a lakás és főleg a vizellátás hiánya. Amíg ugyanis nemcsak hogy minden egyes lakónak, de még a sportegyesületeknek sem áll módjában, hogy tagjaik a fárasztó sportolás után testüket üdítő tussalással frissítsék fel, addig a sportoló nem érezheti a sport üdvös hatását és mindaddig tömegsportról beszélni sem lehet, míg a sportolás nem lesz a kultúrember oly elemi szükségletévé, mint például a fogkefe. Ami speciálisan a futballt illeti, ezt a szenvedélyes sorsra érdemes sport-

ágot tönkre teszi az intrika és a vezetők abszolút hozzá nem értése, akik még nem jutottak el odáig, hogy belátják azt, hogy a futballhoz éppugy, mint minden más sporthoz erő kell és hogy azazal az emberanyaggal, amely most »futballozik«, nem lehet küzdeni. Sajnos jelenleg úgy áll a dolog, hogy ha két noviszadi csapatot látunk, akkor nem ifjui kedvben és életerőben gyönyörködhetünk, hanem azt hisszük, hogy valamelyik hadastyán egyesület vitte ki zörgő csontjait a szabad levegőre szelöltetni.

Finn futó nyerte Amerika mezei bajnokságát

Newyorkból jelentik: A Metropolitan AAU ezévi mezei futóbajnokságát ismét finn futó nyerte: Gunar Nilsson, az FAC tagja, aki a hat mérföldnyi távot 29 p. 56 mp. alatt tette meg.

Amerika eddig eldöntésre került 26 mezei bajnoksága közül az utolsó tíz évben, mióta Finnország teljes erővel ráfeküdt az atlétikára, négy ízben finn versenyző került ki győztesen. Az 1914-es bajnokságot Hanns Kolehmainen nyerte, az 1916-os híres nagy versenyt W. Kyrönen, a kiváló finn maratoni futó, 1922. és 23-as bajnokságot pedig Nurmi után a világ legjobb finn futója: Ritola, aki egyuttal a legjobb időt futotta ki. Az idei verseny előtt úgy volt, hogy Ritola, aki tudvalevőleg Amerikában él, ismét indul és megvédi bajnokságát, de az amerikai sportkörök annyira neheztelnek rá, hogy Párisban megtépázta a csillagos lobogó tekintélyét, hogy a finnek büszkesége nem állt ki a versenyre.

Nilsson már több mint tíz éve atlétizál, harmincöt esztendő és ez volt az első jelentős sikere.

A brünni Blue Star Jugoszláviában. A brünni Blue Star eddig három turát kötött le és pedig Jugoszláviával, Franciaországgal és Spanyolországgal. Az eddigi tervek szerint a brünni egyesület három mérkőzést játszik Jugoszláviában, ugyancsak háromat Franciaországban és két mérkőzést Spanyolországban. A jugoszláv tura első állomása Zagreb lesz, ahol a Gradjanski kötötte le a brünni magyar csapatot, aztán Splitbe utazik a Blue Star, ahol a Hajduk lesz az ellenfele. Érdekes, hogy a Blue Star a gazdag külföldi mérkőzések miatt, Brünnben mindössze három mérkőzést játszik csak.

Középeurópai atlétikai olimpiász lesz tavasszal Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák atlétikai szövetség jövő évben megtartandó huszonöt éves jubileuma alkalmával Középeurópa atlétikai olimpiászát készül megrendezni. A kis-olimpiászát, amelyen résztvennének a csehszlovákok, a románok, a magyarok, a németek és Svájc atlétái, áprilisra tervezi az osztrák szövetség, amely már ezirányban megkezdte tárgyalásait az illető nemzeti atlétaszövetségekkel, a melyek közül eddig Németország, Csehszlovákia és Magyarország jelentette ki, hogy hajlandó a bécsi versenyen résztvenni.

HASRÖTÖR SÉRURÖTÖR

MŰVÉGTAGOK, EGYENESPARTÓK
speciális készítés 5738

MAYERHOF optikus, SUBOTICA

Vidéki megrendelések azonnal készülnek!

Zongorázik? Hegedül? Cimbalmozik? Klarinétot vagy mandolint játszik?

A MORAVETZ ALBUM

ezt én a fenti hangszerekre külön-külön kötetben jelenít meg. Ez a legszépebb és legpraktikusabb kiegészítő a zongoristák, hegedűsök, cimbalmosok, klarinétosok és mandolinisták számára. 5747

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláviai hitelszövetkezetek a budapesti központ likvidálását követelik

Beogradból jelentik: A mult évben minisztertanácsi határozat folytán megalakult Beogradban a horvátországi, szlavóniai, muraközi és vajdasági földmives- és iparos hitelszövetkezetek országos központja. A központi hitelszövetkezet vezetőisége most kezdte meg első plenáris ülését az állami jelzálogbank épületében. Az ülésen résztvesznek a vidéki hitelszövetkezetek kiküldöttjei, a Vajdaságból Klicin Mita (Noviszad), Marton Andor (Beckerek) és Polics (Szombor) voltak jelen.

Az igazgatóság jelentése szerint az országban ötszáz hitelszövetkezet működik, százötvenezer taggal. A központi hitelszövetkezet hárommillió dinár kezdő tőkéjének befizetésére az állam kötelezte magát, de ez eddig még nem történt meg. A fiókszövetkezetek és az alapítógatok eddig ötszázötvenezer dinár értékű részt jegyeztek. Az állam csak háromszázezer dinárt adott a kezelési költségekre, a további megszavazott összegeket a legutóbbi kormány nem volt hajlandó kifizetni. Az intézmény célja egyrészt a termelők támogatása, másrészt Beograd és a vidék közti gazdasági kapcsolatok erősítése.

A jelentés felett megindult vita után elhatározták, hogy a delegátusok addig nem távoznak el Beogradból, míg a kormány az állami hozzájárulás kérdését nem rendezi. Evégből küldöttséget menesztenek az egyes miniszterekhez és szükség esetén a királyhoz is, aki a szövetkezet iránt megalapítása óta élénk érdeklődést tanusít.

Elhatározták továbbá, hogy a budapesti és zagrebi központi hitelszövetkezetek jogviszonyának rendezésére kiküldött delegációt felhatalmazzák, hogy követelje a budapesti központ likvidálását és vagyonának arányos felosztását. A fiókszervezetek nemcsak betevők, hanem részvényesek is és ezért követelik, hogy a központ a betéteket 1 korona: 4 dinár arányban térítse vissza, a részjegyekért pedig a teljes vagyon megfelelő hányadát adja ki. Ezen a címen negyvenöt millió dinárt kell kapni a jugoszláviai hitelszövetkezeteknek.

A központi hitelszövetkezet ülését csütörtökön folytatják.

Előadás a forgalmi adóról. Kolessa Milán pénzügyi inspektor, a tartományi pénzügyigazgató helyettese kedden este a noviszadi Lloyd-ban nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott a forgalmi adóról. Ismertette a különböző forgalmi adórendszereket s a nálunk érvényben lévő forgalmi adórendszert.

Telefonösszeköttetés Beograd és Bukarest között. Bukarestből jelentik: A román postavezérgazgatóság felszólította a beogradi postaügyi miniszteriumot, hogy küldje ki delegátusait Temesvárra, telefonegyezmény ügyében való tárgyalás céljából. A konvenció tervezete három aranyfrankban állapítja meg a háromperces beszélgetés díját. A sajtóbeszélgetés díja hárompercenként másfél aranyfrank lenne. A telefonösszeköttetés Beograd és Bukarest között a konvenció megkötése után azonnal megnyílik.

Csütörtökön nevezik ki a Vojvodina Banka vagyonfelügyelőjét. Noviszadi pénzügyi- és jogászörökben élénken kommentálják, hogy a noviszadi törvényszék a Vojvodina Banka részére, amely kényszerügyezési eljárás megindítását kérte, még eddig nem nevezett ki vagyonfelügyelőt. Értesülésünk szerint a noviszadi törvényszék csütörtökön dönt a vagyonfelügyelő kirendeléséről. A

Vojvodina Bank Stefanovics Györgynek a Jugoslavenska Banka novisadi fiókjának igazgatóját kívánta vagyonfelügyelőnek, mint aki a bank ügyeit a legjobban ismeri. A törvényszék azonban aligha honorálja ezt a kívánságot, hanem az eddigi gyakorlatnak megfelelően ügyvédet rendel ki vagyonfelügyelőnek.

A beljei cukorgyár répaszállítása. A beljei állami cukorgyár igazgatósága annak közlésére kért fel bennünket, hogy a cukorrépának a gyárba való beszállítása a várakozáson felüli nagy répa-termés miatt akadt meg és tévesek azok a hírek, hogy a gyár az államvasutaknak kétféle millió dinár szállítási díjjal és hatmillió dinár fogyasztási adóval tartozik, mert ezeket a tartozásokat az állam által a gyár részére nyújtott hitelnek tekintik.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. november 26.

Zürich 7.575.
Budapest deviza 1084—1090, valuta 1064—1085.
Berlin deviza 60.08—60.11 milliárd márka, valuta 60.30—60.70 milliárd márka.
Bécs deviza 1032—1036, valuta 1025—1031.
Prága deviza 49.35—49.85, valuta 49.40—49.90.
Newyork 145 1/8.

Zürich, nov. 26. Zárlat: Beograd 7.575, Páris 27.20, London 23.97, Newyork 5.18, Brüsszel 25.05, Milanó 22.42, Amsterdam 208.50, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 37.75, Prága 15.55, Varsó 100, Budapest 0.00695, Bukarest 2.55.
Beograd, nov. 26. Zárlat: Páris 3.6375, London 318.75, Milanó 2.99, Newyork 68.75, Genf 13.3175, Prága 206.75, Bécs 0.973.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 26-án. Változatlan irányzat mellett gyenge forgalom. Buza 390 dinár, szerbiai 350 dinár. Liszt 0-ás GG. 580 dinár, 5-ös 450 dinár, 6-os 380 dinár. Korpa 170 dinár.

Budapesti terménytőzsde, nov. 26. A terménytőzsdén nyitáskor gyengén tartott az irányzat, a kereslet új zab és rozs iránt gyengébb, mint tegnap, a kínálat változatlan. Az üzlet kisméretű. A tőzsdeidő első felében nem is kötöttek üzletet.

Az amerikai piacokról ma 3 kétnyolcad—5 centtel alacsonyabb buzaárakat jelentettek, a tengeri Chikagóban 1 1/4 centtel olcsóbb, a rozs 3 egynyolcad centtel.

A belföldi piacokon ma is főként vidéki állomásokra kerestek búzát, vidéki nagymalmok számára, 440—450.000 koronás pénzájánlat van.

A takarmánycikkpek piacán csupán tengeri iránt van nyitáskor élénkebb érdeklődés. Prompt morzsolt tengeriért 245.000 koronát ajánlanak, csöves tengeriért 175.000 koronát kérnek. Takarmányárpat kötöttek 405.000 koronával, kisebb tétel sörárpa 510.000 koronával kelt el.

Az ország legnagyobb zeneműkereskedése

Vig Zsigmond Sándor

Subotica
ZONGORA HEGEDŰ
CIMBALOM ÉNEK

és az összes hangszerekre állandó nagy választék!
ZENEI UJDONSÁGOK
ZENEMŰALBUMOK

NYILTÉR.

Alullrottak fájdalomtól megötrt szível jelen-
tik, hogy

HOCHENBERG FERENCNÉ
szül. WEISZ TERÉZ

életének 60-ik, boldog házasságának 40-ik évében
f. hó 25-én est fél 7 órakor rövid szenvedés után
elhunyt. Temetése f. hó 27-én, délután fél 4 órakor
lesz a Status Viatora ul. 38. alatti gyászházban.

Hochenberg Ferenc férj, Markovics Sándorné
szül. Hochenberg Neili, Görög Jakabné szül. Hochen-
berg Rózi, Havas Lajos gyermekei. Löwy Mórné
szül. Weisz Fáni, Goldstein Antalné szül. Hochen-
berg Etel testvérei. Markovics Sándor és Görög
Jakab vói. Görög Pista és Bözsi unokái és a nagy-
számu rokonság.

„DAMA“

FEHÉRNEMŰ és KÉZIMUNKASZALÓN
TOLSTOJEVA (ÓDOR) UL. 21.
DECEMBER 1-ÉN MEGNYILIK

Készít:

női fehérneműeket, tüazsurral, recezsurr-
al (Filé-Tirrre) túlhímzéssel, magashímzéssel
legkitűnőbb szabásban

pyjamákat, teljes kelengyét, ágytakarókat,
stórokat, ágygarnitúrákat

Régidivatu női fehérneműt a legújabb
divat szerint átalakítunk. 9069

Felhívás

Vel.-Kikindán „Vojvodina“ című kávéházat
átvettem. Felhívom mindazokat, akiknek a volt tu-
lajdonosoktól — Iszul Ilija és társaitól — üzleti
követeléseik vannak, hogy ezt 8 napon belül alul-
írottánál jelenítsék be, mert ellenesetben ezen adós-
ságok kiegyenlítését magamra nem vállalom és
azokat nem ismerem.

Vel.-Kikindán, 1924. november hó 24-én.

Neuhaus Zoltán
kávéház tulajdonos

9082

Oglas o prodaji stečajne mase.

Poipisani staratelj mase ovim odnaruđujem, da će se
u stečajnu masu stečajnog dužnika Kolomana Robičeka
trgovca u Subotici pripadajuće, u stečajnom inventaru pod
stavkama 24—199, i 218—220 nabrojane, na 12793.15
dinara procenjene, raznovrsne špecerajske i kratke robe
po ovlaštenju i uz intervenciju stečajnog odbora putem
javnog dražbenog nadmetanja i jednoj masi prodati dne
2.-og decembra 1924. posle podne u 3 sata u mojoj kan-
celariji VI., Jelašićeva ulica broj 4. I. sprat.

Isključna cena je 20.000 dinara.
Koji hoće da učestvuju na dražbenom nadmetanju,
dužni su svoju kupovnu ponudu pismeno u zatvorenoj ko-
verti najkasnije 2.-og decembra do podne do 12 sati kod
mene predati i istodobno u ime pismenine 10% isključne
cene t. j. 2000 dinara u gotovom novcu položiti.

Nad prispelim ponudama odlučivaće stečajni odbor u
svojoj sednici 2.-og decembra 1924 god. posle podne u 3
sata pridržavajući sebi pravo, da ukoliko ni najvišu ponudu
ne smatra odgovarajućem, istu odbije i da odredi usmene
dražbeno nadmetanje, te da isto odmah održi. Stečajni
odbor pridržava sebi pravo, da ukoliko ni na usmenom
dražbenom nadmetanju stavljenu najvišu ponudu ne smatra
odgovarajućem, istu odbije i dražbu proglasi bezuspešnom.

Oni, koji su podneli pismenu ponudu, dužni su draž-
benom nadmetanju odredjenim za 2.-og decembra 1924
god. posle podne u 3 sata lično pristupiti i onaj, čija se
ponuda primi, dužan je pismenino do visine kupovne cene
nadopuniti, odnosno kupovnu cenu u celinu odmah isplatiti
i kupljenu robu u roku od 48 sati odneti. Ujedno je kup-
pac dužan 2% kupovne cene u i kupovne pristojbe u tak-
senim markama na dražbeni zapisnik prilepiti.

Ukoliko onaj čiju ponudu stečajni odbor primi, draž-
benom nadmetanju ne pristupi ili u svemu ne udovolji
napred izloženi dražbenim uslovima, gubi položenu pis-
meninu, te se na njegovu štetu i opasnost održati novo
dražbeno nadmetanje.

Reflektanti mogu pogledati stečajni inventar kao i
robu svakog dana od 3—5 sati zaključno do 1.-og de-
cembra 1924 god. i u tu svrhu prijaviti se u mojoj kan-
celariji.

Kao stečajni odbor, tako ni ja ne primamo na sebe
garanciju u pogledu kvaliteta i kvantiteta robe.

Subotica, dne 23. novembra 1924 god.

Dr. Sima Paloc s. r.
staratelj mase.

9100

Törölve a névjegyzékből

— Leon de Tinseau —

A gyorsgözös szeli az Oceán hullámain. Holnap
meglátjuk az Újvilágot, ha ugyan a köd másképp nem
dönt. E percben éppen beburkol minket és minden
három percben bódül egyet mély hangon az óriási
sziréna, megrezgetve a hajó derekát, mint a hege-
dűt a nyirettyű.

Három óra. A délután hosszú lesz a bájos hölgy-
utasoknak, akik most nem kalandoztathatják apró
cipellőiket a vizes fedélzeten. Különb. sem nyújt ked-
ves látványt az Oceán. Folyékony palához hasonló
hosszu hullámai tarajos hátukkal megborzongatják a
szívet. A köd fehérfa száz lépésnyire bezár min-
ket kétségbeejtő vagy halálveszedelmes titokzatossá-
gába. Mi történhetik, ha ez a fal egyszerre csak meg-
nyílik... ah, jobb nem gondolni rá.

Egy pillantás a szalonban — elfújja a gyászos
gondolatokat. Jó meleg van ott, a tizenöt-husz hölgy
parfümjé balzsamozza a levegőt. Olvasnak vagy ási-
toznak; némelyek utitársuk tréfáin mulatnak; a kar-
zatról halk zene hangjai szűrődnek le. Az idő lassan
mulik... Mindjárt felszolgálják a teát...

... A hajó elején a fedélközön a kivándorlók
tömege szorong és lökődik egymást, mint a birkanyáj
az esőben. Ruhájuk, melyet nem váltottak, mióta el-
hagyták az ó-hazát, telítve van a nehéz sós nyirok-
kal, melyet a permeteg szorított beléjük. A nőknek,
a gyermekes anyáknak átengedték a jobb helyeket,
melyek kissé védve vannak. A levest hordják körül
éppen, nagy ón-üstökben, forón, hőven: persze a jó-
tékony meleg nem sokáig marad meg a zegernyés
időtől gyötört testekben.

A férfiak kevésbé sajnálatraméltók; ők pipázva
beszélgetnek és tervezgetnek vitakozva; persze nem
igen értik meg egymást, mert csaknem annyiféle
nyelven beszélnek, ahányan vannak.

Csak egy fiatal kivándorló áll csendesen a hajó
korlátja mellett és zordonul mereszt szemét sajátsá-
gos tekintettel a ködtől szűk látóhatárra. Miért? Mert
az emlékezés éppen abban a percben lepte meg, ami-
kor nem emlékezni, hanem imádkozni kellene. Csak-
hogy soha senki sem tanította őt az imádság jótékony
szavaira. Közte és a kétségbeesés között nem volt
semmi korlát...

— »Szegény bolond te, — mondják neki a vizek
mélységéből jövő hangok, mit keresel te odaát? Mint-
ha bizony a szerencse mosolyoghatna rád, ott a tá-
voli földön, ahol szavadat nem értik meg, midőn ke-
nyeret kérsz, és senki sem pazarol egy órát arra,
hogy ismeretlen holttestednek sirt ásson! Minek nyuj-
tanád küzdelmednek örökös gyötrelmét? Keresd a
nyugalmat! Egy pillanatnyi bátorság, egy lendülés a
vaskorlátot át — és keserveid örökre véget érnek!«

De öböne egy hang sem válaszol a csaknem
teljesen elesitult habok hívására. Ha e pillanatban a
napsugár keresztültört volna a felhőkön és ködön, ta-
lán lett volna ereje az élethez. Ámde minden fekete,
jeges, pusztá körülötte. Mintha a nap örökre kialudt
volna s mintha a sziréna gyászos és ünnepélyes sirá-
mai a világ végéig akarnának bugni.

S a kivándorló engedelmesséked a hívásnak.
Átlép a könnyű akadályon, mely — úgy hiszi —
elválasztja őt a semmitől. Teste elmerül, még egy-
szer felbukkan, de már a hajó mögött, melyet csavar-
jainak harmincezer löreje hajt előre.

E pillanatban husz kebelből szakad ki a kiáltás,
melyet nem felejt el, aki egyszer hallotta:

— Ember a vízben!

Mentőövet dobna ki a hajó faráról; néhány mé-
ternyire esik a szerencsétlen mellé, aki el is tudná
azt kapni. De ő elutasítja azt, olyan mozdulattal,
aminővel a jóllakott vendég elutasítja az utolsó fo-
gást... S a köd függőnye lehull a dráma befejező-
sére...

... A hajó csavarjai hirtelen megállnak, aztán a
hajó hátrál. A szalonban némely arcokról eltűnik a pír.
— Szent Isten, mi történik itt? Hajótörés? Ösz-
szeütkezés?

— Nem, asszonyom. Egyszerű személyi baleset.
Valaki a vízbe esett.

— Egek! Egy utas?

— Nem; egy kivándorló!

Mert a hajó nyelvén a kivándorló nem »utas«.
Kissé megnyugosznak. A férfiak elhagyják a sza-
lont. A hölgyek közül aki nem fél a meghűléstől, szin-
tén követik a példát. Ki lehet menteni a szerencsét-
lent?

Egy óra hosszat imbolyog a csónak ide-oda, koc-
káztatva a pusztulást, csupa udvariasságból a halott
iránt, ha szabad e szóval élnünk. De legalább néhány
pár szép-szem megsiratta, ez pedig több, mint az el-
fütt ember bizonytalán várt.

A csikorgó csigák ismét felvonják a mentőcsóna-
kot. Egy külön pohár bor a nehéz munkában fáradt
matrózoknak. Önök pedig, hölgyeim, menjenek visz-
sza gyorsan: kihül a tea!

A hajóbiztos, tudomást szerezvén az esetről, be-
ül irodájába és végignézi a kivándorlók névjegyzé-
két, keres egy nevet, hogy törölje a jegyzékből.

Értesítés

Az 50.000 dinár segélydíjas „Concordia Te-
metkezési Egyesület“ gyűjtőivei Horvácki Máté,
Kladek Mihály, Nojcsek Géza, Raczka Mihály,
Szánitter Tivadar uraknál és Poljoprivredna i
Založna Bankánál vannak elhelyezve. Erdeklődők
felvételük iránt e helyeken sziveskedjenek jelen-
kezni.

9081

Alapítók.

Ma már mindenki elolvassa

a Bácsmegyei Napló hirdetésait,
mert aki megrendelést akar ten-
ni, vásárolni kíván érdeke, hogy
jó és megbízható cégeknél vá-
rholjon. Viszont minden vállá-
latnak is érdeke, hogy hirde-
tése benne legyen a karácsonyi
számba.

A hirdetések feladásának utolsó
napja december 10.

Értesítés

Értesitem a n. é. közönséget és jó-
barátaimat, hogy vendéglőmet és étter-
memet átalakítottam és megnagyobbi-
tottam, ahol december hó 1-től olcsó és
izletes abonomat vállalom. Elsőrendű ita-
lokról gondoskodom.

Szíves támogatást kér

Fillinger Ferenc vendéglős

9092

Subotica Zrinjski trg. (István u.)

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hízó, edző, diätikus ételek. Szívbajok, érlemzesesedés,
angyagsere, fül- és idegbajok gyógyítására elsőrangú
gyógyintézet.

7 éven feljebb gyermekek kísérelő nélkül is felvételnek.

BÉRBEVENNÉK

vagy

VENNÉK

MALMOT

Bácska, Bánát, Baranya,
Szerémség valamely
nagyközségében buza-
váutásban. Bega-hir-
dető, Vel-Bečkerek, fő-
postával szemben. 8905

A LEGELEGÁNSABB

férfiruha és télikabát

angol szövetekből mérték után a leg-
jobbban rendelhetők meg

SZÉKELY A. férfiszabónál

Subotican, Strossmajerova ulica (Halpiac)

8915

Liszt-, gabona-, komló-, szalma-, gyapju.

ZSÁKOK
PONYVÁK

legelőcsőben kaphatók

Schossberger és Hered cégnél Novisad

Futoški put 13. Telefon 531. Távirat „Hossian“.

Vatta

nürnbergi áru, szürke, rolniban
stablában, elsőrangú minőség
leszállított árban 25 din-ért

8738

kapható

SCHOSSBERGER és BOKOR cégnél, NOVISAD

Futoški put 13

Előrehaladt idény miatt

az eddiginél is olcsóbban
adom el saját készítményű

kötött áruimat

Harisnya, keztyű, téli
alsóruhákat gyári áron!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme Pašičeva ul. 10.

Speciális triko-áru üzlet:
Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

8589

TRAFIKANT GÁBOR
ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

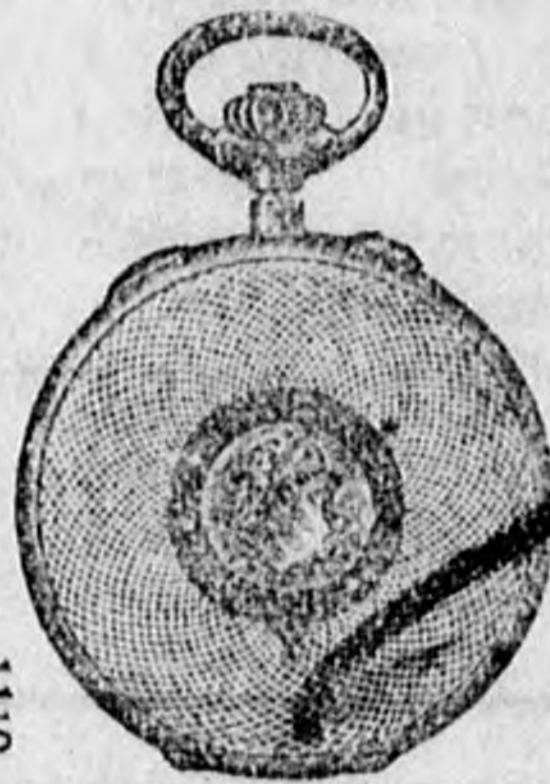
Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó,
Calcionalt Sulf.

6192

„SHELL-COMPAGNIE“ képviselőtében:
„SHELL“ gépolaj
„SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj,
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín
„SHELL“ petroleum.

MIELŐTT

órát, ékszer, chi-
naezüst-áru evő-
eszközt vagy
szemüveget

venni közvetlenül rendelje meg
nagy képes árujegyzőkönyvet.

Seidling Pál órák, ékszerész és
látószersz. NOVISAD
Kr. Petra ulica 28.

OLCSÓ KÖNYVELADÁS

raktáron levő összes ZENEI ÉS SZÉPIRODALMI KÖNYVEK
nagy árengedelményel, december hó 15-éig

HEUMANN MOR könyv- és zeneműkereskedésében,
SUBOTICA, JELAČIČEVA UL. 1. 6062

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratcím: Kenderiper. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS
DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ,
SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYE-
GEK, PERZSA és SMYRNA SZÓ-
NYEGEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZELŐ- és KERT-
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Hintalovat, szervirozó tálcákat,
MINDENNEMŰJÁTÉKÁRUT

eredeti legolcsóbb gyári áron vásárolhat

BRAČA SPITZER

játékárugy. Aleksandrova ulicán, a
Štejn i Drag üzletben levő árusítóhelyén.

Ugyanott en gros eladás!

8848

BUTOROK

hálók, ebédlő, leányiszobák,
teljes lakberendezések

mélyen leszállított áron

Megrendelést pontosan készítek, saját vagy adott
rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben.
Jótállással!

Éder Kálmán mü- és butor-
asztalos

MÜHELY és BUTORRAKTÁR:
Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

SZENTI és VIRÁG

épület- és butorgyára, Subotica Budarevičeva ul. 66. Telefon 383.

Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségekben készít asztalos-, lakatos
és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivi-
telben és az ország bármely területére jótállás mellett szállít. 3741

RUM
és LIKOR
ESSENCIAK
LANDAUER
DROGERIÁBAN

UJ! UJ!
Börkereskedők
figyelmébe!
Börleparat!

Ivornica
Preradjičevanja koža
Draguljib Milojković
i drugovi
Subotica, Zmaj Jovina ul.
1 szám.

Elsőrendű szlovén
beremendi
MÉSZ
legjobb minőségű
száraz
RETORTA FASZÉN
beočini portland
CEMENT
vapontételben és kicsinyben
RÉVAI ADOLF
Subotica, Csirkepiac
Telefon 551.
Paszén csomagolva is kapható

Tatai darabos
brikett- és aknaszén

nagyban és kicsinyben azonnali szállításra
megrendelhető

Eisler és Sipos cégnél, Subotica

Paličkí put. Telefon 58.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rész-
vénytársulat egyedárusító. 8920

Kereskedő vagyok, ki másban vagy
nagyban és kicsinyben azonnali szállításra
megrendelhető

Jóforgalmu sentai engros üzle-
temhez társat vagy csendes tár-
sat keresek 200.000 dináros
tőkével. Cím a kiadóhivatalban.

SPITZER LAJOS

SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN
SUBOTICA

NAGY

KIÁRUSÍTÁS

KEZDŐDIK

SZŐRMEÁRUKBAN
KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

SELCO ISMERI ÖN MÁR A
Gouttes des Fleurs

Selco-t?

ZETA SOMBOR

Ez nem más, mint a virágokból közvetlenül kivont, alkoholmentes, legfinomabb és legnemesebb virágillat. Minden elegáns
hölgy és ur csak ezt a koncentrált, diszkrét illatot használja. Az ibolya, gyöngyvirág, heliotrop, orgona, rózsza illatát hetekig
tartja. — Kapható: minden gyógyszerárban, drogeriában, jobb üzletben és fodrásznál. Küldjön be ajánlott levélben 20 dinárt
és kap bérmentve bármely illatból 1 üveget.

ZETA R. T. SOMBOR

8317

